YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kolmas jaosto)

27 päivänä helmikuuta 1997 *

Asiassa T-106/95,

Fédération française des sociétés d'assurances (FFSA), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Pariisi,

Union des sociétés étrangères d'assurances (USEA), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Pariisi,

Groupe des assurances mutuelles agricoles (Groupama), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Noisy-le-Grand (Ranska),

Fédération nationale des syndicats d'agents généraux d'assurances (FNSAGA), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Pariisi,

Fédération française des courtiers d'assurances et de réassurances (FCA), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Pariisi,

Bureau international des producteurs d'assurances et de réassurances (BIPAR), Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, kotipaikka Pariisi,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

edustajinaan asianajajat Dominique Voillemot ja Marie-Pia Hutin, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Jacques Loesch, 11 rue Goethe,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Gérard Rozet, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Catherine de Salins ja samalta osastolta tehtävään määrätty virkamies Jean-Marc Belorgey, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 9 boulevard du Prince Henri,

ja

Ranskan postilaitos, ranskalainen julkisoikeudellinen oikeushenkilö, kotipaikka Boulogne-Billancourt (Ranska), edustajanaan asianajaja Hervé Lehman, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-rue,

väliintulijoina,

jossa kantajat vaativat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 8.2.1995 tehdyn komission päätöksen, joka annettiin tiedoksi kantajille 21.2.1995 päivätyllä kirjeellä ja joka on tehty EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamismenettelyssä (Valtion tuki NN 135/92, Ranskan postilaitoksen kaupalliset toiminnot, julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 7.10.1995, EYVL 1995 C 262, s. 11),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja B. Vesterdorf sekä tuomarit C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.10.1996 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Oikeudenkäynnin taustalla olevat tosiseikat

1 Ranskan hallitus antoi 11.4.1990 Assemblée nationalen (Ranskan kansanedustuslaitos) käsiteltäväksi posti- ja telepalveluiden uudistamiseen liittyviä periaatteita ja keskeisiä menettelytapoja koskevan lakiesityksen.

2 Kolme nyt esillä olevan asian kantajaa eli Fédération française des sociétés d'assurances (jäljempänä FFSA) toimien yhdessä Union des sociétés étrangères d'assurancesin (jäljempänä USEA) ja Groupe des assurances mutuelles agricolesin (jäljempänä Groupama) kanssa, jotka kaikki kolme ovat vakuutusyrityksiä edustavia yhdistyksiä, jätti 4.5.1990 komissioon tätä lakiesitystä koskevan valituksen, joka perustui siihen, että tämä laki saattaisi aiheuttaa EY:n perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) 85, 86 ja 92 artiklan vastaista kilpailun vääristymistä vakuutusalalla.

3 Valittajat väittivät valituksessaan erityisesti, että Ranskan valtio aikoi perustamissopimuksen 92 artiklan vastaisesti myöntää Ranskan postilaitokselle (jäljempänä postilaitos) valtion tukea verohelpotuksina. Kantajien mukaan tämä lainvastainen valtion tuki annettiin seuraavien etujen muodossa: poikkeuksellinen verotusjärjestely, jonka perusteella postilaitos oli 1.1.1994 asti velvollinen maksamaan sille siirrettävistä liiketoiminnoista vain ne verot ja maksut, joita valtio kantoi lain julkaisemisajankohtana; velvollisuus 1.1.1994 lukien maksaa palkkojen perusteella 4,25 prosentin suuruisen verokannan mukaan määräytyvää veroa eikä vakuutusyhtiöihin sovellettavan keskimäärin 10 prosentin suuruisen verokannan mukaan määräytyvää veroa; paikallisverotuksen alentaminen 85 prosentilla ja painotetun verokannan soveltaminen kunnallisissa verokannoissa. Lisäksi valittajat väittivät, että perustamissopimuksen 92 artiklaa rikottiin myös siten, että postin hallinnassa ollut kiinteä ja irtain omaisuus luovutettiin sille vastikkeetta, että vakuutustoiminta vapautettiin postimaksuista ja että postille myönnettiin muuta sellaista suoraa ja välillistä tukea, jota ei ollut yksilöity ja joka oli pidettävä "peiteltynä".

4 Ranskan tasavallan virallisessa lehdessä (jäljempänä JORF) julkaistiin 8.7.1990 posti- ja telelaitoksen julkisten palvelujen järjestämisestä 2.7.1990 annettu laki nro 90-568 (jäljempänä vuoden 1990 laki). Postilaitoksesta tuli tämän lain 1 pykälän perusteella 1.1.1991 lukien julkisoikeudellinen oikeushenkilö, joka kuului posti- ja teleministeriön valvontaan.

5 Tämän lain 2 pykälän mukaan postilaitoksen tehtäviin kuuluu muun muassa mahdollisuus tarjota "palveluita, jotka liittyvät varojen maksu- ja siirtovälineisiin, sijoitus- ja säästötuotteisiin, omaisuuden hallintaan, asuntosäästölainoihin ja

kaikenlaisiin vakuutustuotteisiin". Lain 7 pykälässä säädetään, että postilaitoksella "on sekä Ranskassa että ulkomailla oikeus harjoittaa kaikkea sellaista toimintaa, joka suoraan tai välillisesti liittyy sen toimialaan. Tässä tarkoituksessa ja sen toimintaehdoissa määriteltyjen edellytysten rajoissa postilaitos voi perustaa tytäryhtiöitä ja olla osakkaana sellaisissa yhtiöissä, konserneissa tai yhteisöissä, jotka toimivat postilaitoksen toimintaan liittyvillä tai sitä täydentävillä aloilla". Lopuksi lain 21 pykälässä säädetään erityisesti, että "postilaitoksen veroperusteita [paikallisverotuksessa] alennetaan 85 prosentilla, koska sillä on velvollisuus hoitaa palveluja koko maan alueella ja osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun".

6 Valituksen jättämisen jälkeen valittajien ja komission välillä käytiin kirjeenvaihtoa. Komissio ilmoitti 2.8.1990 päivätyllä kirjeellä valittajille muun muassa, että sen mukaan vakuutustoiminnan harjoittamiselle oli asetettava samat edellytykset kuin yksityisten vakuutusyritysten harjoittamalle toiminnalle ja että se, että kysymyksessä oli julkinen yritys eikä yksityinen yritys, on voinut vaikuttaa oikeuteen saada suoraa tai välillistä valtion tukea.

7 Bureau international des producteurs d'assurances et de réassurances (jäljempänä BIPAR), Fédération nationale des syndicats d'agents généraux d'assurances (jäljempänä FNSAGA) ja Fédération française des courtiers d'assurances et de réassurances (jäljempänä FCA) jättivät 12.12.1990 komissioon valituksen, joka koski sitä tukea, joka postilaitokselle valittajien mukaan oli vuoden 1990 lailla myönnetty.

8 Komissio ilmoitti valittajille 18.2.1992 päivätyllä kirjeellä, että se oli vaatinut Ranskan viranomaisia tekemään tiettyjä muutoksia vuoden 1990 lakiin, jotta voitaisiin varmistua sen yhdenmukaisuudesta yhteisön oikeuden kanssa.

9 Komission ja valittajien välillä pidettiin 23.9.1992 kokous. BIPAR, FNSAGA ja FCA esittivät 5.10.1992 päivätyllä kirjeellä postilaitokselle myönnettyjä verohelpotuksia koskevia huomautuksia. FFSA, Goupama ja USEA esittivät puolestaan

3.11.1992 päivätyllä kirjeellä lisähuomautuksia ja peruuttivat muun muassa ne väitteensä, jotka koskivat postilaitokselle myönnettyä väliaikaista yhtiöverovapautta ja valtiolle kuuluneen kiinteän ja irtaimen omaisuuden vastikkeetonta luovuttamista postilaitokselle.

10 Komissio ilmoitti valittajille 29.3.1994 päivätyllä kirjeellä, että mitä tuli siihen vuoden 1990 lakia vastaan esitettyyn väitteeseen, joka koski palkoista pidätettävän veron alennettua verokantaa, Ranskan viranomaiset olivat ilmoittaneet komissiolle, että 30.12.1993 annetun lain nro 93-1352 (julkaistu JORF:ssa 31.12.1993) perusteella postilaitokseen sovellettiin yleisen lain mukaista verokantaa 1.9.1994 lähtien.

11 Valittajat FFSA, Groupama ja USEA täsmensivät 7.6.1994 päivätyssä kirjeessä valituksensa ulottuvuutta. Ne peruuttivat muun muassa väitteensä, joka liittyi palkoista pidätettävän veron alennettuun verokantaan, koska postilaitokselle tältä osin myönnetty verohelpotus oli poistettu 1.9.1994 lähtien vuoden 1994 talousarviolain 42 pykälällä. Valittajat pitäytyivät muissa aikaisemmin esittämissään väitteissä, muun muassa väitteessä, joka koski niitä edellytyksiä, joilla julkista palvelutoimintaa varten laadittuja tiedostoja voitiin käyttää kaupallisiin toimintoihin.

12 Valittajat FFSA, Groupama ja USEA vaativat 26.12.1994 päivätyssä kirjeessään perustamissopimuksen 175 artiklan perusteella, että komissio "määrittelee lopullisesti kantansa siihen, miten se aikoi menetellä [valittajien] valituksessa esitettyjen seuraavien kahden kohdan suhteen:

— 85 ja 86 artiklan rikkomiset — —,

— 92 artiklan rikkominen eli postilaitoksen paikallisverotuksessa saamat veronalennukset".

13 Komissio ilmoitti 21.2.1995 päivätyllä kirjeellä Ranskan hallitukselle, että se oli 8.2.1995 päättänyt olla pitämättä postilaitoksen vuoden 1990 lain 21 pykälän perusteella saamaa verotusetua, joka vuonna 1994 oli 1,196 miljardia Ranskan frangia (FRF), perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtion tukena [päätös julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 7.10.1995 (valtion tuki, NN 135/92, Ranska), EYVL C 262, s. 11 (jäljempänä riidanalainen päätös)].

14 Koska edellä mainitussa komissiolle osoitetussa kirjeessä nojauduttiin myös perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan rikkomiseen, komissio ilmoitti tältä osin, että se pidätti itselleen oikeuden toteuttaa erikseen asianmukaiset toimenpiteet näiden määräysten perusteella.

15 Komissio lähetti 21.2.1995 päivätyllä kirjeellä FFSA:lle, Groupamalle ja USEA:lle tiedottamistarkoituksessa jäljennöksen riidanalaisesta päätöksestä.

Riidanalainen päätös

16 Riidanalaisessa päätöksessä määritettiin kyseisten valtion toimenpiteiden oikeudellinen luonne suhteessa valtion tukeen sovellettaviin määräyksiin seuraavasti:

"Asiakirjoista ilmenevät tiedot on tutkittu EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan ja 92 artiklan 1 kohdan määräykset huomioon ottaen, ja tällä perusteella voidaan esittää seuraavat päätelmät.

[Vuoden 1990 lain 21 pykälässä säädetty] paikallisveroperusteen alentaminen tarjoaa postilaitokselle taloudellisen edun; jotta 90 artiklan 2 kohdassa määrättyä poikkeusta voidaan soveltaa, edellytetään, että tämä etu ei ylitä sitä määrää, jonka

postilaitos tarvitsee yleisen edun mukaisia tehtäviä hoitaakseen; yhteisön oikeudessa edellytetään toisin sanoen sitä, että tällä edulla ei edistetä julkisen yrityksen kaupallisia toimintoja.

Ranskan viranomaisten mukaan saatu verotusetu ei ole niin suuri kuin yleishyödylliseen toimintaan liittyvistä velvoitteista aiheutuva taloudellinen rasitus; tällaisia velvoitteita ovat muun muassa velvollisuus taata, että postitoimistoja on koko Ranskan alueella ja se, että tietyt postilaitoksen toimintaehdoissa määritetyt postipalvelut eivät voi tuottaa voittoa — — .

Niiden etujen huomioon ottamiseksi, joita postilaitoksen kaupallista toimintaa harjoittavat osat saavat maaseudulla olevan postiverkoston perusteella, on kuitenkin aiheellista vähentää Ranskan viranomaisten mainitsemasta 2,782 miljardin FRF:n suuruisesta lisäkustannuksesta se suhteellinen osuus, joka vastaa kaupallisista toiminnoista tulevaa osuutta postilaitoksen liikevaihdossa. Tältä osin Ranskan viranomaiset katsovat, että kaikki kaupalliset toiminnot — — eivät vaikuta kaupallisten toimintojen liikevaihdon muodostumiseen siksi, että valtion tilien hoitaminen korvataan vain kiinteällä arviomäärällä ja että julkaisijat ja valtio maksavat vain osittain lehtien jakelusta aiheutuneet kustannukset. Ranskan viranomaisten toimittamista tiedoista käy kuitenkin ilmi, että postilaitos ottaa käyttöön sisäisen laskennan valtion kanssa tehdyssä, vuosia 1995—1997 koskevassa esisopimuksessa sovittuna viitekautena. Tällä hetkellä julkisten palvelujen harjoittamisesta aiheutuvat lisäkustannukset lasketaan kaikista postilaitoksen toiminnoista yhteensä, sillä nämä kustannukset ovat sidoksissa siihen, että postilaitoksella on velvollisuus huolehtia postipalvelujen saatavuudesta koko maan alueella, eivätkä postitoimistojen harjoittamiin erilaisiin toimintoihin. Itse asiassa samat toimistot ja sama henkilökunta huolehtivat sekä julkisista palveluista että kaupallisista toiminnoista. Julkisten palvelujen erottaminen kaupallisista toiminnoista on sitä paitsi kansalliseen lainsäädäntöön kuuluva asia, eikä yhteisön tasolla ole vielä tätä alaa koskevia yhtenäisiä säännöksiä.

Koska postilaitoksen sisäisen laskennan käyttöönotto on vielä tässä vaiheessa kesken ja koska ei ole olemassa yhteisön määrittämiä perusteita eri toimintojen määrittelemiseksi, vaikuttaa sopivalta, ettei postilaitoksen kaupallisista toiminnoista saaduista tuloista tehdä mitään vähennyksiä.

Tästä seuraa, että koko viitearvona on pidettävä 34,7 prosenttia liikevaihdosta, mikä vastaa kaupallisia toimintoja yhteensä. Näin ollen julkisten palvelujen lisäkustannuksiksi (2,782 miljardia FRF), kun niitä vähennetään 34,7 prosentilla (kaupallisten toimintojen osuus liikevaihdosta), voidaan arvioida 1,82 miljardia FRF (samaa laskutoimitusta käyttäen ulkopuolisen konsultin vähimmäisarvio eli 2,02 miljardia FRF antaa tulokseksi 1,32 miljardia FRF).

[Nämä] määrä[t] o[vat] suuremp[ia] kuin saatu verotusetu (1,196 miljardia FRF). Postilaitoksen saama verotusetu ei siis ylitä sitä määrää, jonka postilaitos tarvitsee niiden yleisen edun mukaisten tehtävien hoitamiseen, jotka sillä julkisena yrityksenä on velvollisuus suorittaa. Tästä seuraa, että ei ole aihetta katsoa valtion varoja siirretyn postilaitoksen kaupallisiin toimintoihin. Tästä syystä kyseiset toimenpiteet eivät 90 artiklan 2 kohdan perusteella ole EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion tukea.

Edellä olevan huomioon ottaen komissio on päättänyt olla pitämättä kyseisiä toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtion tukena."

17 Sekä postilaitos että ulkopuoliset konsultit ovat tehneet tutkimuksen, joka koskee niitä julkisen palvelun lisäkustannuksia, joita postilaitokselle aiheutuu velvollisuudesta hoitaa palveluja koko maan alueella ja osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun.

18 Postilaitoksen tekemästä lisäkustannuksia koskevasta tutkimuksesta riidanalaisesta päätöksestä käy ilmi seuraavaa:

"Postilaitos analysoi kaikki postitoimipaikat — — alueelta, joka — — oli Välimeren alue. Toimipaikkojen kustannukset analysoitiin jakamalla toimipaikat ositteisiin, minkä avulla oli mahdollista luokitella ne taajaman koon ja jakelukierrosten määrän mukaan. Kunkin ositteen toimipaikkojen kustannukset yleistettiin koskemaan koko Ranskaa kunkin ositteen toimipaikkojen määrän perusteella ja kunkin ositteen Välimeren alueen toimipaikkaa kohden laskettujen keskimääräisten kustannusten perusteella. Oto[kseen] — — kuuluu sekä kaupunkialueita että maaseudun haja-asutusalueita. Maan kokonaiskulut on rajattu analyysin luotettavuuden lisäämiseksi.

Analyysin ulkopuolelle on jätetty toimipaikat 'ongelmallisilla' esikaupunkialueilla ja taantuvilla teollisuusalueilla, ja siinä keskitytään maaseudun toimipaikkoihin. Ne ovat alle 2 000 asukkaan kunnissa sijaitsevia jakelutoimipaikkoja sekä alle 2 000 asukkaan kunnissa sijaitsevia maaseututoimistoja ja 3- ja 4-luokan toimistoja, jotka eivät jaa postia."

19 Tutkimuksessa päädyttiin siihen, että julkisista palveluista aiheutunut lisäkustannus oli 2,782 miljardia FRF.

20 Ulkopuolisten konsulttien tekemästä lisäkustannuksia koskevasta tutkimuksesta todetaan riidanalaisessa päätöksessä seuraavaa:

"Kunkin toimipaikan tulos arvioidaan kate-eron perusteella. Kussakin toimipaikassa erotetaan kolme päätoimintaa: lähtevä posti — —, saapuva posti — — ja rahoituspalvelut. Kustakin toiminnasta lasketaan tulos kunkin käsitellyn tuotteen

tai tilin osalta vertaamalla toimipaikan katetta koko maan katteen keskiarvoon; jos tulos on negatiivinen, on kyseessä liikakustannus, ja jos tulos on positiivinen, on kyseessä kustannusten kattaminen.

Lisäkustannus lasketaan kantoneittain. DATAR:n [délégation à l'aménagement du territoire et à l'action régionale] viimeisimpien tietojen mukaan alueellisia vaikutuksia on hyvä arvioida kantonitasolla. Alueellisiin (maaseutualueet, kriisissä olevat teollisuusalueet) tehtäviin liittyviä lisäkustannuksia mitattiin näin ollen tällä tasolla. Kantonin tulos saadaan laskemalla yhteen katteet kaikista toimipaikoista, ei ainoastaan tappiollisista toimipaikoista; — — ."

21 Koko maan katteen keskiarvo määritettiin ottaen huomioon 1) keskimääräiset tulot (posti tuotetta kohden ja rahoitus — lukuun ottamatta vakuutuksia — tiliä kohden), 2) keskimääräiset kustannukset tuotetta kohden (lähtevä posti, toimipaikkaan saapuva posti ja lajittelu/kuljetus toimipaikan ulkopuolella ja 3) keskimääräiset kustannukset tiliä kohden (rahoituspalvelut toimipaikoissa ja niiden ulkopuolella).

22 Määritettäessä kunkin toimipaikan katetta laskettiin toimipaikan käyttökate kunkin toiminnan osalta ottaen huomioon 1) tiedot kaikista toimipisteen toiminnoista (asiakaspalvelu, taustatyöt, jakelu) jakamalla ne saapuvaan postiin, lähtevään postiin ja rahoituspalveluihin, 2) koko maan vertailuaineistosta saadut muut tiedot (saapuvan postin osalta: keskimääräiset tulot, jotka vähennetään lähtevän postin keskimääräisistä kustannuksista ja lajittelusta/jakelusta; lähtevän postin osalta: saapuvan postin lajittelu/kuljetuskustannukset; rahoituspalveluiden osalta: toimipaikan ulkopuoliset käsittelykustannukset).

23 Saatua yksikkökohtaista käyttökatetta verrattiin sitten koko maan käyttökatteen keskiarvoon. Riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että "näin saadulla toimipaikan tuloksen erolla [mitattiin] kaikkea toimipaikan toimintaa". Tämän jälkeen lisäkustannukset yleistettiin koko Ranskaa koskeviksi.

24 Ulkopuolisten konsulttien suorittamassa tutkimuksessa päädyttiin siihen, että maaseudun kokonaislisäkustannukset ovat 4,86 miljardia FRF ja kun niistä vähennetään 2,84 miljardia FRF jakeluun liittyviä lisäkustannuksia, saadaan todelliseksi lisäkustannukseksi 2,02 miljardia FRF. Jos otettiin huomioon lisäkustannus "ongelmallisissa" esikaupungeissa ja taantuvilla teollisuusalueilla olevista postitoimipaikoista, oli kokonaislisäkustannus 2,83 miljardia FRF.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

25 Kantajat ovat nostaneet 24.4.1995 yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jättämällään kannekirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

26 Ranskan hallitus on jättänyt 25.9.1995 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon väliintulohakemuksen, jossa se pyytää saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja on 24.10.1995 antamallaan määräyksellä hyväksynyt Ranskan hallituksen väliintulon.

27 Postilaitos on jättänyt 29.9.1995 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon väliintulohakemuksen, jossa se pyytää saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja on 24.10.1995 antamallaan määräyksellä hyväksynyt postilaitoksen väliintulon.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi kuitenkin 25.9.1996 päivätyllä kirjeellään prosessinjohtotoimena vastaajaa vastaamaan ensin kirjallisesti ja sitten istunnossa suullisesti joihinkin kysymyksiin. Komissio noudatti näitä pyyntöjä.

29 Asianosaisia kuultiin ja ne vastasivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin 8.10.1996 pidetyssä istunnossa.

30 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen;

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

31 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen;

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

32 Väliintulija Ranskan hallitus vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen;

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Väliintulija postilaitos vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen;

— velvoittaa kantajat korvaamaan väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Oikeudenkäynnin kohde

34 Ensin on määritettävä oikeudenkäynnin kohde, koska kantajat ovat kanteessaan ja suullisessa käsittelyssä väittäneet, että postilaitokselle on myönnetty useita sellaisia etuja, joita komissio ei ole tutkinut riidanalaisessa päätöksessä.

35 Asiakirjoista ilmenee, että saatettuaan komission käsiteltäväksi valituksensa, joissa ne kiinnittivät tämän huomion tiettyihin postilaitokselle myönnetyiksi väitettyihin etuihin, joita ne pitivät perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettuina valtion tukina (ks. edellä 3 kohta), kantajat vaativat 26.12.1994 päivätyllä kirjeellä komissiota "määrittelemään lopullisesti kantansa siihen, miten se aikoi menetellä [valittajien] valituksessa esitettyjen seuraavien kahden seikan suhteen:

a) 85 ja 86 artiklan rikkominen — —,

b) 92 artiklan rikkominen eli postilaitoksen paikallisessa verotuksessa saamat veronalennukset".

36 Tässä suhteessa on myös aihetta huomauttaa, että kantajat olivat ennen tämän vaatimuskirjeen lähettämistä ensin 3.11.1992 päivätyllä kirjeellä peruuttaneet sekä väitteen, jonka mukaan postilaitokselle oli myönnetty väliaikainen vapautus yhtiöverosta, että väitteen, jonka mukaan postilaitokselle oli luovutettu vastikkeetta valtion kiinteää ja irtainta omaisuutta, ja sitten 7.6.1994 päivätyllä kirjeellä väitteen, jonka mukaan maksettujen palkkojen perusteella määräytyvää verokantaa oli alennettu, koska vuoden 1994 talousarviolaissa tämä verohelpotus oli poistettu 1.9.1994 lukien.

37 Komissio tutki tämän vaatimuskirjeen saatuaan riidanalaisessa päätöksessä vain väitteen, joka koski vuoden 1990 lain 21 pykälässä säädetyn paikallisveroperusteen alentamista selvittääkseen, oliko tämä postilaitokselle myönnetty etu perustamissopimuksessa olevien, valtion tukea koskevien määräysten mukainen. Riidanalaisesta päätöksestä käy ilmi, että komissio pidätti itselleen oikeuden ottaa erikseen kantaa siihen, oliko 85 ja 86 artiklaa mahdollisesti rikottu (ks. edellä 14 kohta).

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tämän vuoksi olleen perusteltua, että komissio riidanalaisessa päätöksessä tutki vain sen, oliko vuoden 1990 lain 21 pykälässä säädetty paikallisveron alentaminen 85 prosentilla, mistä postilaitos saattoi hyötyä, yhteensopiva valtion tukea koskevien sääntöjen kanssa. Komissio on näet perustellusti voinut katsoa, että valittajat olivat luopuneet niistä väitteistä, jotka koskivat postilaitokselle myönnetyksi väitettyjä muita etuja.

39 Tästä seuraa, että esitettyjä väitteitä on vuoden 1990 lain 21 pykälässä säädettyä alentamista koskevaa väitettä lukuun ottamatta pidettävä jääneen ilman kohdetta tässä oikeudenkäynnissä. Tästä syystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tarvitse lausua näistä väitteistä.

40 Edellä lausutusta seuraa, että oikeudenkäynnin kohteena on riidanalaisen päätöksen kumoaminen vain siltä osin kuin siinä todetaan, ettei vuoden 1990 lain 21 pykälässä postilaitoksen osalta säädetty paikallisveron alentaminen ole perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki (ks. edellä 13 kohta).

Asianosaisten esittämät väitteet ja perustelut

41 Kantajat vetoavat kanteensa tueksi pääasiallisesti neljään kanneperusteeseen. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan komissio on loukannut puolustautumisoikeuksia, koska se ei ole antanut kantajille tietoja siitä riidanalaisessa päätöksessä mainitusta kirjeenvaihdosta, joka sillä oli Ranskan hallituksen kanssa hallinnollisen menettelyn aikana. Toisen kanneperusteen mukaan riidanalaisella päätöksellä loukataan perusteluvelvollisuutta. Kolmannen kanneperusteen mukaan komissio on tehnyt arviointivirheen, koska se oli käyttänyt epäasianmukaista menetelmää arvioidessaan postilaitoksen julkisista palveluvelvoitteista aiheutuvia lisäkustannuksia. Lopuksi neljännen kanneperusteen mukaan perustamissopimuksen 92 artiklaa ja 90 artiklan 2 kohtaa on rikottu. Tämä kanneperuste jakautuu kahteen osaan. Viimeksi mainitun määräyksen perusteella ei ensinnäkään ollut mahdollista olla soveltamatta perustamissopimuksen 92 artiklassa olevaa kieltoa riidanalaiseen verotusetuun, ja toiseksi komissio oli laiminlyönyt sen vaikutuksen arvioinnin, joka tällä edulla on kilpailuun.

1. *Puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskeva ensimmäinen kanneperuste*

Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

42 Komissio väittää, että kanneperustetta ei voida tutkia, koska se oli yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan vastaisesti esitetty vasta kantajan vastauskirjelmässä. Perusteen ei myöskään voitu katsoa olevan oikeusjärjestyksen perusteita koskeva (ordre public).

43 Kantajat katsovat, että kanneperusteen tutkimatta jättämistä koskeva vaatimus on hylättävä, koska yhteisöjen tuomioistuimet eivät kantajien mukaan voi toimia suhteettoman muodollisesti (asia T-167/89, de Rijk v. komissio, tuomio 7.2.1991, Kok. 1991, s. II-91), vaan niiden on myös omasta aloitteestaan otettava huomioon ehdottomat prosessinedellytykset (asia T-16/90, Panagiotopoulou v. parlamentti, tuomio 11.2.1992, Kok. 1992, s. II-89).

44 Ranskan hallitus huomauttaa, että oikeudenkäynnin aikana ei ole tullut esille sellaisia uusia tosiseikkoja tai oikeudellisia perusteita, joiden perusteella kanneperuste voitaisiin esittää kantajan vastauskirjelmässä.

45 Väliintulijana oleva postilaitos yhtyy oleellisilta osin komission esittämiin perusteluihin. Siltä osin, ettei asian käsittelyn kuluessa saa vedota uuteen perusteeseen, se viittaa lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-52/90, komissio vastaan Tanska, 31.3.1992 antamaan tuomioon (Kok. 1992, s. I-2187) ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-16/91, Rendo ym. vastaan komissio, 18.11.1992 antamaan tuomioon (Kok. 1992, s. II-2417). Koska kirjeet, joista kantajien mukaan ei annettu tietoja, mainittiin riidanalaisessa päätöksessä, kantajilla oli postilaitoksen mukaan ollut mahdollisuus vedota kanneperusteeseen kanteessaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että nyt esillä olevaan kanneperusteeseen on vedottu ensimmäistä kertaa kantajan vastauskirjelmässä.

47 Työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen perusteeseen.

48 Nyt esillä olevassa asiassa ei kirjallisen käsittelyn aikana ole tullut esille yhtään sellaista uutta seikkaa, jonka perusteella nyt esillä oleva kanneperuste voitaisiin esittää myöhässä. Kirjeenvaihto, jota perusteessa tarkoitetaan, on näet mainittu riidanalaisessa päätöksessä. Kantajilla on siis ollut mahdollisuus vedota perusteeseen kanteessaan, ja tästä syystä ne eivät mainitun 48 artiklan 2 kohdan mukaan voi vedota siihen vastausvaiheessa.

49 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei sen myöskään pidä ottaa huomioon tätä perustetta omasta aloitteestaan. Kanneperuste on siis jätettävä tutkimatta.

2. *Riittämättömiä perusteluja koskeva toinen kanneperuste*

Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

50 Komissio väittää, ettei kanneperustetta voida tutkia, koska siihen on vedottu vasta kantajien vastauskirjelmässä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-95/94, Sytraval ja Brink's France vastaan komissio, 28.9.1995 antaman tuomion (Kok. 1995, s. II-2651; tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen [asia C-367/95 P]) osalta, joka oli annettu kanteen nostamisen jälkeen ja johon kantajat vastauskirjelmässään viittasivat, komissio katsoo, ettei tämä tuomio missään tapauksessa voi olla työjärjestyksen 48 artiklassa tarkoitettu uusi seikka (asia C-403/85 Rev., Ferrandi v. komissio, tuomio 19.3.1991, Kok. 1991, s. I-1215).

51 Kantajat katsovat, että kanneperusteen tutkimatta jättämistä koskeva vaatimus on hylättävä, koska tämä peruste pohjautuu oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public). Ne vetoavat lisäksi siihen, että edellä mainitussa asiassa Sytraval ja Brink's France vastaan komissio annetun tuomion on katsottava olevan sellainen uusi seikka, jonka nojalla kanneperusteeseen voidaan vedota. Kantajat viittaavat lisäksi edellä 43 kohdassa esitettyihin perusteluihin.

52 Ranskan hallitus yhtyy oleellisilta osin komission esittämiin perusteluihin.

53 Myös väliintulija postilaitos yhtyy komission esittämiin perusteluihin. Se lisää, että kanneperuste voi perustua vain kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen perusteeseen ja viittaa lisäksi edellä 45 kohdassa mainittuihin tuomioihin.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä 47 kohdassa todennut, asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen perusteeseen.

55 Koska nyt esillä olevaan kanneperusteeseen on vedottu ensimmäistä kertaa kantajan vastauskirjelmässä, herää kysymys, voivatko kantajat väittämällään tavalla tehokkaasti vedota siihen, että edellä mainitussa asiassa Sytraval ja Brink's France vastaan komissio annettu tuomio on työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tosiseikkoja tai oikeudellisia perusteita koskeva uusi peruste.

56 Kantajien mukaan tällä tuomiolla, joka annettiin sen jälkeen kun kantajat olivat nostaneet kanteen, laajennettiin kahdessa mielessä sitä perusteluvelvollisuutta, joka komissiolla on valtion tukea koskevissa asioissa valittajina esiintyviä kohtaan. Tästä oli nyt esillä olevan asian kannalta kahdenlaisia seurauksia. Kun otetaan huomioon nyt esillä olevan asian olosuhteet, komission esittämät perustelut eivät ensinnäkään olleet riittäviä tukemaan päätelmää, jonka mukaan se valtion toimenpide, jonka kantajat olivat paljastaneet, ei ollut perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettu valtion tuki. Toisaalta komissio ei ollut noudattanut velvollisuutta aloittaa kontradiktorinen menettely valittajien kanssa, mikä sen olisi pitänyt tehdä, koska sen oli

selvitettävä, kuinka valittajat asennoituivat niihin seikkoihin, jotka komissio oli saanut tietoonsa tutkimuksen yhteydessä, voidakseen lain edellyttämällä tavalla perustella arviointiaan.

57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että edellä mainitussa asiassa Sytraval ja Brink's France vastaan komissio annettu tuomio ei ole sellainen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu uusi seikka, johon voitaisiin vedota, koska mainitussa tuomiossa esitetään periaatteessa vain yksi tapauskohtainen tulkinta yhteisöjen toimielimien perusteluvelvollisuuden laajuudesta. Tässä suhteessa oikeuskäytännöstä ilmenee, että tuomiota, jolla vain vahvistetaan kantajan tiedossa periaatteessa kanteen nostamishetkellä ollut oikeudellinen tilanne, ei voida pitää sellaisena uutena seikkana, jonka perusteella uuden kanneperusteen esittäminen olisi sallittua (asia 11/81, Dürbeck v. komissio, tuomio 1.4.1982, Kok. 1982, s. 1251, 17 kohta).

58 Tätä arviota tukee lisäksi edellä mainitussa asiassa Ferrandi vastaan komissio annettu tuomio, johon komissio viittaa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi nimittäin eräässä valituksen perusteella antamassaan tuomiossa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sillä välin antama tuomio, jossa oli oikeudellisesti arvioitu sellaisia seikkoja, joita mahdollisesti voitiin pitää uusina, ei missään tapauksessa itsessään voinut olla uusi seikka.

59 Muutoin on syytä todeta, että tuntemattomat tosiseikat eivät ole olleet syynä siihen, etteivät kantajat olisi voineet kanteessa vedota tähän kanneperusteeseen.

60 Edellä esitetystä seuraa, että kantajilla ei ole oikeutta vedota siihen ensimmäistä kertaa vastauskirjelmässään.

61 Kanneperustetta ei tästä syystä voida tutkia.

62 On totta, että kun otetaan huomioon yhteisöjen toimielimille perustamissopimuksen 190 artiklan nojalla kuuluvan perusteluvelvollisuuden yleinen merkitys niiden käyttäessä toimivaltaansa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi omasta aloitteestaan ottaa nyt esillä olevan kanneperusteen huomioon, koska se pohjautuu oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public) (asia T-45/90, Speybrouck v. parlamentti, tuomio 28.1.1992, Kok. 1992, s. II-33, 89 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että nyt esillä olevan asian olosuhteet huomioon ottaen ei ole tarpeen menetellä näin.

3. *Riidanalaisen päätöksen perusteltavuutta koskeva kolmas ja neljäs kanneperuste*

63 Ennen kuin riidanalaisen päätöksen perusteltavuutta koskevia kanneperusteita ryhdytään tutkimaan, on hyödyllistä palauttaa lyhyesti mieliin tämän päätöksen systematiikka.

64 Komissio päätti olla pitämättä riidanalaista verotusetua perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtion tukena, koska tämän edun määrä ei ylittänyt sitä määrää, joka oli tarpeen postilaitokselle sen huolehtiessa sille julkisena yrityksenä kuuluvien yleishyödyllisten tehtävien hoitamista. Verotusetua pidettiin nimittäin pienempänä kuin niitä lisäkustannuksia, joita postilaitokselle aiheutui velvollisuudesta hoitaa palveluja koko maan alueella ja erityisesti maaseudun postitoimipaikkojen ylläpidosta sekä velvollisuudesta osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun (jäljempänä julkisten palveluiden lisäkustannukset).

65 Tämä komission päätelmä perustuu pääasiallisesti kolmeen oletukseen. Ensiksi postilaitos on sellainen perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu julkinen yritys, jonka tehtäviin kuuluu tarjota yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja. Toiseksi postilaitokselle aiheutui lisäkustannuksia niiden julkisia palveluja koskevien velvoitteiden täyttämisestä, jotka sille oli asetettu Ranskan lainsäädännössä, ja Ranskan hallituksen noudattamasta valtakunnallista suunnittelua koskevasta politiikasta. Kolmanneksi verotusetujen myöntäminen näiden

lisäkustannusten korvaamiseksi ei perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan perusteella kuulunut mainitun sopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ja on näin ollen sallittua edellyttäen, että tuen määrä pysyy lisäkustannusten määrää pienempänä.

66 Ensimmäisen oletuksen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että ei ole kiistetty, että postilaitos on sellainen perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys, jonka tehtävänä on tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja.

67 Vuoden 1990 lain 2 pykälän mukaan postilaitoksen tehtävänä on "turvata kansallisesti ja kansainvälisesti kaikki postitoimintaan liittyvät julkiset palvelut ja posti- ja teletoiminnasta annetussa laissa säädetyn erityisjärjestelmän piiriin kuuluvien lehtien kuljetus ja jakelu — —". Tässä suhteessa on korostettava, että postitoimintaan liittyvät julkiset palvelut käsittävät velvollisuuden taata postin keräys, kuljetus ja jakelu kaikkien käyttäjien hyväksi koko maan alueella yhtenäisin hinnoin ja edellyttäen laadun pysyvän samana huolimatta erityisistä olosuhteista tai jokaisen yksittäisen toimenpiteen taloudellisesta kannattavuudesta (ks. asia C-320/91, Corbeau, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2533, 15 kohta).

68 Niiden palvelujen osalta, jotka postilaitoksen on tuotettava yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin, on korostettava, että tapahtuma-aikana nämä perustuivat erityisesti vuoden 1990 lakiin ja postilaitoksen toimintaehtoihin, jotka hyväksyttiin 29.12.1990 annetulla asetuksella nro 90-1214 (julkaistu JORF:ssa 30.12.1990).

69 Vuoden 1990 lain 8 pykälässä säädetään, että toimintaehdoissa määrätään oikeuksista ja velvollisuuksista, toimintojen hoitamisesta yleensä, hintojen määräämistä koskevista periaatteista ja menettelytavoista sekä postilaitoksen vastuulle kuuluvien julkisten palvelujen tarjoamisedellytyksistä. Toimintaehdoissa on erityisesti täsmennettävä, millä edellytyksillä "palvelusta koko maan alueella; [ja — —] yrityksen osallistumisesta valtakunnalliseen suunnitteluun" taataan.

70 Toimintaehdoissa määrätään, että "postilaitoksen harjoittaman postitoiminnan julkisten palvelujen on katettava koko maan alue ottaen huomioon hallituspolitiikan yleiset tavoitteet erityisesti valtakunnallisen suunnittelun alalla" (3 pykälä) ja että "postilaitos rakentaa koko maan alueelle kaikkien sen tarjoamien palvelujen tuottamiseen tarkoitetun toimipaikka- ja palveluverkoston sekä kehittää ja käyttää sitä — —"(21 pykälä). Lopuksi toimintaehtojen 24 pykälässä määrätään, että "postilaitoksen on laitteistoja koskevissa suunnitelmissaan otettava huomioon hallituksen määrittämät valtakunnallisen suunnittelupolitiikan yleiset tavoitteet ja alueiden, departementtien sekä kuntien taloudellista ja sosiaalista kehittämistä koskevat tiedot ja päämäärät" ja että "postilaitoksen on ennen paikallisia palveluja koskevan politiikkansa määrittämistä neuvoteltava asianomaisen prefektin kanssa".

71 Asiakirjoista käy lisäksi ilmi, että Ranskan hallitus on valtakunnallista suunnittelupolitiikkaansa toteuttaessaan ryhtynyt vuoden 1991 lopusta lähtien toimenpiteisiin, jotka edellyttävät, että postilaitos pitää ennallaan maaseudulla olevat toimipisteet ja palvelut.

72 Näitä postilaitokselle määrättyjä velvollisuuksia eli palvelujen hoitamista koko maan alueella ja valtakunnalliseen suunnitteluun osallistumista, erityisesti velvollisuutta pitää yllä toimipaikkoja ja tarjota kannattamattomia julkisia palveluja maaseudulla, on pidettävä perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina erityistehtävinä.

73 Komission päätöksen perusteena olleiden kahden muun oletuksen osalta on tutkittava, ovatko ne komission tekemät analyysit, jotka koskevat julkisista palveluista aiheutuneita lisäkustannuksia, ja tapa, jolla se riidanalaisessa päätöksessä sovelsi perustamissopimuksen 92 artiklaa ja 90 artiklan 2 kohtaa, asianmukaisia.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan komissio ei julkisista palveluista aiheutuvia lisäkustannuksia arvioidessaan käyttänyt asianmukaista arviointimenetelmää

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

74 Kantajat väittävät, että menetelmä, jota komissio käytti laskiessaan postilaitokselle julkisista palveluista aiheutuvia lisäkustannuksia, ei ole asianmukainen. Lisäksi menetelmään sisältyy kantajien mukaan useita virheitä, ja se johtaa helposti kustannusten yliarviointiin. Käsitteen julkiset palvelut osalta kantajat korostavat, että tähän sisältyy nyt esillä olevassa asiassa vain kaikentyyppisen postin kuljettaminen ja lehtien jakelu.

75 Postilaitoksen itsensä tekemän lisäkustannustutkimuksen osalta kantajat ovat sitä mieltä, että sen sijaan, että maaseututoimipaikoista aiheutuvia kustannuksia verrattiin kansalliseen keskiarvoon, niitä olisi pitänyt pikemminkin verrata "vaihtoehtokustannukseen". Tällä käsitteellä tarkoitetaan kantajien mukaan sitä todellista taloudellista kustannusta, joka postilaitoksen on maksettava pitääkseen yllä kannattamattomia postitoimipaikkoja, jotta se voi täyttää julkisen palvelutehtävänsä.

76 Kantajat lisäsivät istunnossa, että jos olisi sovellettu kuntien, departementtien ja alueiden oikeuksista ja vapauksista 2.3.1982 annettua lakia nro 82-213 (julkaistu JOFR:ssa 3.3.1982, jäljempänä vuonna 1982 annettu laki), sellaisena kuin se on myöhemmin täydennettynä ja muutettuna, jossa säädetään yritysten, joiden tehtäväksi on annettu julkisten palvelujen tarjoaminen, ja asianomaisten kuntien tai departementtien kesken käytävistä, julkisten palvelujen laajuutta koskevista suorista neuvotteluista, nämä olisivat voineet tasapainottaa keskenään tarjottavien palvelujen tarpeen ja niistä aiheutuvat kustannukset ja tutkia, voidaanko tiettyjä kannattamattomia postitoimipaikkoja sulkea.

77 Ulkopuolisten konsulttien tekemän ja komission hyväksymän tutkimuksen osalta kantajat väittävät, että se johtaa kustannusten yliarviointiin useista syistä.

78 Ensiksi kantajat toteavat, että joidenkin toimipaikkojen katetta olisi pitänyt verrata "viitekatteeseen", ja jos toimipaikan kate oli pienempi kuin tämä edellä mainittuun käsitteeseen "vaihtoehtokustannus" verrattavissa oleva viitekate, postilaitoksen kannatti sulkea toimipaikka. Näitä katteita ei pidä verrata varsinkaan koko maan "katteen keskiarvoon", kuten riidanalaisessa päätöksessä on tehty. Kantajat lisäävät, että joidenkin toimipaikkojen katteen vertaaminen katteen keskiarvoon on sitäkin perusteettomampaa kun kysymyksessä on yritys, jolla on monopoli julkisiin palveluihin kuuluvien toimintojen harjoittamisessa.

79 Toiseksi kantajat katsovat, että oli väärin, että lisäkustannuksia koskevassa tutkimuksessa ei otettu huomioon "verkostosta aiheutuvaa varsinaista epähyötyä" eli maaseututoimipaikkojen vaikutusta muiden toimipaikkojen toimintakustannuksiin, postiliikenteen määrään, jakelukustannuksiin jne. Se seikka, että myöskin kannattamattomat maaseututoimipaikat tarjosivat palveluja, alentaa näet muiden toimipaikkojen toimintakustannuksia.

80 Kolmanneksi kantajat katsovat, että lisäkustannukset olisi pitänyt arvioida "vähimmäiskustannusten" perusteella, joihin kaikki yksityiset yritykset pyrkivät, eikä "toteutuneiden kustannusten" perusteella. Käytetty laskentatapa voi kantajien mukaan yllyttää kyseisiä yrityksiä kasvattamaan kustannuksiaan saadakseen lisää tukea ja käyttääkseen sitten saatua etua hyväkseen esimerkiksi vakuutusmarkkinoilla.

81 Neljänneksi kantajat väittävät, että lisäkustannukset on arvioitu, ennen kuin postilaitos tuli vakuutusmarkkinoille. Koska näin oli menetelty, tehty arvio oli liiallinen, sillä vakuutusmarkkinoilla toimimisen pitäisi lisätä postitoimipaikkojen kannattavuutta ja vähentää julkisiin palveluihin liittyviä lisäkustannuksia. Tästä seuraa kantajien mukaan, että vertailu kokonaisuudessaan ei toimi.

82 Kantajat ovat istunnossa viitanneet Ranskan kilpailuneuvoston 25.7.1996 päivättyyn lausuntoon nro 96-A-10, jonka se antoi Ranskan pankkiyhdistyksen lausuntopyynnön johdosta ja joka koski postilaitoksen rahoituspalvelujen ja kilpailuoikeuden välistä suhdetta (julkaistu 3.9.1996 Bulletin officiel de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes -nimisessä virallisessa tiedotteessa, jäljempänä kilpailuneuvoston lausunto) ja väittäneet, että rahoitustoiminnan osuus postilaitoksen kokonaistoiminnasta on lähes kolme neljäsosaa. Komissio oli siis toiminut virheellisesti, kun se julkisiin palveluihin liittyvien lisäkustannusten määrää määrittäessään oli vähentänyt koko toiminnasta aiheutuvia lisäkustannuksia vain 34,7 prosentilla. Jos se olisi edellä mainitun lausunnon mukaisesti suorittanut tämän laskutoimituksen käyttäen perustana 75 prosentin suhteellista osuutta, se olisi päätynyt lopputulokseen, jonka mukaan julkisista palveluista aiheutuvat lisäkustannukset olivat vain 696 miljoonaa FRF, eli määrään, joka oli noin 500 miljoonaa FRF riidanalaista tukea pienempi.

83 Kun lopuksi otetaan huomioon, ettei kantajilla ole mahdollisuutta tarkistaa niitä tietoja, joihin postilaitoksen ja ulkopuolisten konsulttien suorittamat tutkimukset perustuivat, kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 70 artiklan mukaisesti määrää hankittavaksi asiantuntijalausunnon, jotta voitaisiin määrittää, olivatko käytetty laskentatapa ja tehdyt arviot asianmukaisia ja, jos näin ei ole, jotta voitaisiin etsiä sellainen korvaava menetelmä, jonka avulla päädyttäisiin oikeudellisesti riidattomiin lopputuloksiin.

84 Komissio väittää, että laskentatapa, jota oli käytetty arvioitaessa julkisista palveluista aiheutuvia lisäkustannuksia ja joka oli valittu käyttäen komissiolle asiassa kuuluvaa harkintavaltaa, on asianmukainen. Komissio vetoaa vuoden 1990 lain 8 pykälään ja edellä mainittujen toimintaehtojen 21 ja 24 pykälään ja täsmentää, että kyseiset lisäkustannukset aiheutuivat sellaisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien tehtävien suorittamisesta, joka perustui erityisesti näihin säännöksiin ja määräyksiin.

85 Komissio huomauttaa ensinnäkin, että se oli lisäkustannusten arviointia varten valinnut järkiperäisimmän ja puolueettomimman laskentatavan ja että tehty viittaus "vaihtoehtokustannukseen" oli sopimaton, sillä postilaitos ei voinut päättää haltuunsa uskottujen julkisten varojen kohdistamisesta. Toisin kuin kantajat katsoivat, komission ei pitänyt jättää laskelmissaan huomiotta tiettyjä liian korkeiksi katsot-

tuja, julkisista palveluista aiheutuneita todellisia kustannuksia, koska perustamissopimuksen 92 artiklan tavoitteena ei ollut rajoittaa julkisista palveluista aiheutuneiden kustannusten todellista määrää, vaan estää varojen siirtäminen kaupallisiin toimintoihin.

86 Siihen moitteeseen, jonka mukaan komission olisi pitänyt perustaa laskelmansa vähimmäiskustannuksiin pikemminkin kuin todellisiin kustannuksiin, komissio vastaa, että sen tehtäviin ei kuulu parantaa Ranskan postilaitoksen tarjoamien julkisten palvelujen tehokkuutta.

87 Neljänneksi komissio väittää ottaneensa huomioon, toisin kuin kantajat toteavat, "verkostosta aiheutuvan varsinaisen epähyödyn", sillä se oli vähentänyt ne välilliset edut, jotka postilaitoksen kaupalliselle toiminnalle koituivat julkisesta palveluverkostosta.

88 Komissio muistuttaa tähän samaan asiaan liittyen, että käytetyllä laskentatavalla pyrittiin välttämään se, että julkisten palvelujen aiheuttamien lisäkustannusten kasvamisesta seuraava mahdollinen tuen lisääntyminen aiheuttaisi etuja kaupallisilla markkinoilla. Jotta tämä tavoite olisi saavutettu, komissio vähensi riidanalaisessa päätöksessä postilaitoksen lisäkustannusten kokonaismäärää prosenttimäärällä (34,7 %), joka oli yhtä suuri kuin kaupallisten toimintojen osuus postilaitoksen liikevaihdosta. Tämän vähennyksen tekeminen mahdollisti sen hyödyn huomioon ottamisen, joka postilaitoksen kaupallisille toiminnoille koitui maaseudun postitoimipaikkaverkostosta.

89 34,7 prosentin suuruinen veron alennus osoitti muutoinkin vääräksi kantajien väitteen, jonka mukaan lisäkustannukset on arvioitu ennen kuin postilaitos tuli vakuutusmarkkinoille.

90 Sen kilpailuneuvoston antaman lausunnon osalta, johon kantajat viittaavat, komissio esittää lopuksi, että tässä lausunnossa olevalla jaottelulla viitataan postitoimipaikkojen toimintaan eikä liikevaihtoon, jota käytettiin viitetietona riidanalaisessa päätöksessä.

91 Ranskan hallitus väittää, että laskelma, joka koski postilaitokselle sen tarjoamista julkisista palveluista aiheutuneita lisäkustannuksia, on asianmukainen. Se esittää tältä osin, että noin 58 prosenttia niistä postitoimipaikoista, jotka eivät olleet kannattavia, sijaitsi alle 2 000 asukkaan kunnissa. Suurimmassa osassa näitä toimipaikkoja virkailija työskenteli päivittäin vain hieman yli tunnin kahdeksasta aukiolotunnista. Tästä toiminnan puutteesta tai tuottamattomuudesta aiheutuva lisäkustannus voi perustua vain siihen, että postilaitoksella on yleinen tehtävä pitää yllä postitoimipaikkoja koko maan alueella, mikä on julkinen kannattamaton palvelutehtävä, joka ulottuu laajemmalle kuin vain julkisten postipalvelujen tarjoamiseen.

92 Ranskan hallitus muistuttaa sitten, että postilaitoksen talous on kokonaisuudessaan vuosikaudet ollut suurin piirtein tasapainossa. Tästä voidaan arvioida, että kaikista postitoimipaikoista aiheutuva keskimääräinen kustannus on selvästi yhtä suuri kuin kustannus, jolla saavutetaan taloudellinen tasapaino. Tämän vuoksi keskimääräisen kustannuksen käyttäminen vertailukohtana ei sen mukaan "paisuta" kannattamattomien toimipaikkojen lisäkustannuksia verrattuna taloudellisessa tasapainossa oleviin toimipaikkoihin. Ranskan hallitus korosti istunnossa, että taloudellinen tasapaino saavutetaan vain siten, että verotusetu otetaan huomioon.

93 Siihen väitteeseen, jonka mukaan "verkostosta aiheutuvaa varsinaista epähyötyä" ei ollut otettu huomioon, Ranskan hallitus vastaa, että jos keskimääräisenä vertailukustannuksena käytettäisiin niiden toimipaikkojen kustannuksia, jotka jäävät jäljelle kaikkien kannattamattomien toimipaikkojen lakkauttamisen jälkeen, tämä keskimääräinen kustannus olisi paljon alhaisempi kuin tällä hetkellä, vaikka jäljelle jääneiden toimipaikkojen kustannusten nousu otettaisiinkin huomioon. Tästä seuraa, että kannattamattomien toimipaikkojen lisäkustannukset arvioitaisiin välttämättä yläkanttiin, eikä tämä ole kantajien toivoma suunta.

94 Sen väitteen osalta, jonka mukaan vertailukustannukset olisi ollut laskettava vähimmäiskustannusten perusteella, Ranskan hallitus toteaa, että perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan soveltamisen kannalta oleellista on se, miten julkisista palveluista aiheutuneiden lisäkustannusten korvaaminen vastaa täysin niiden suuruutta eikä se, kuinka suuria nämä kustannukset absoluuttisesti ovat.

95 Muutoin tällaisen laskentaperusteen käyttäminen aiheuttaisi sen, että maaseudulla tai epäsuotuisasti kehittyneillä alueilla sijaitsevien toimipaikkojen kustannukset vähenisivät vain vähän. Sitä vastoin "kaupungissa" sijaitsevien toimipaikkojen teknisiä ja inhimillisiä voimavaroja voitaisiin teoriassa vähentää toimintakulujen pienentämiseksi. Tässä tapauksessa kuitenkin kannattamattomista toimipaikoista aiheutuneet lisäkustannukset olisivat keskiarvoon verrattuina vielä korkeammat, toisin kuin kantajat yrittävät osoittaa.

96 Väliintulija postilaitos väittää, että sen on pakko pitää yllä kannattamatonta postitoimipaikkaverkostoa, koska sillä on velvollisuus tarjota julkisia palveluja ja erityisesti velvollisuus osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun. Maaseututoimipaikkojen ylläpidosta aiheutuva kustannus ei perustunut toimintaan, vaan toiminnan puutteeseen, kuten Ranskan hallitus esitti.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

97 Aluksi on muistutettava, että kantajat eivät kiistä, että postilaitokselle aiheutuu lisäkustannuksia sen tehtäväksi annettujen julkisten palvelujen tarjoamisvelvollisuudesta. Kantajat tyytyvät päinvastoin vain väittämään, että komissio on virheellisiä laskentatapoja käyttäen selvästi yliarvioinut postilaitoksen lisäkustannukset.

98 Jotta nyt esillä olevan kanneperusteen yhteydessä esitettyjen väitteiden oikeellisuus voitaisiin tutkia, on todettava, että 90 artiklan 3 kohdan määräyksistä ja tämän artiklan määräysten yleisestä rakenteesta ilmenee, että se toimivalta, joka komissiolla on sen valvoessa jäsenvaltioita, jotka ovat rikkoneet perustamissopimuksen määräyksiä, erityisesti kilpailusääntöjä, edellyttää välttämättä, että tällä toimielimellä on tietynlaajuinen harkintavalta.

99 Erityisesti silloin kun on kysymys siitä, noudattavatko jäsenvaltiot kilpailusääntöjä, tämä harkintavalta on vieläkin laajempi, kun komission on 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti tätä valtaa käyttäessään otettava huomioon kyseisten yritysten erityistehtäviin liittyvät vaatimukset ja kun jäsenvaltioiden viranomaisilla itsellään voi joissakin tapauksissa olla yhtä laaja harkintavalta, kun ne sääntelevät tietynlaisia asioita, kuten — tässä tapauksessa — postialalla annettavien julkisten palvelujen järjestämistä (asia T-32/93, Ladbroke Racing v. komissio, tuomio 27.10.1994, Kok. 1994, s. II-1015, 37 kohta).

100 Koska nyt esillä olevassa asiassa on arvioitava monitahoisia taloudellisia tosiseikkoja, julkisten palvelujen hoitamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia koskeva harkintavalta on sitäkin laajempi, koska tätä harkintavaltaa voidaan verrata komissiolle perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan perusteella kuuluvaan harkintavaltaan (asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307, 49 kohta; asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, 56 kohta ja C-303/88, Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, Kok. 1991, s. I-1433, 34 kohta).

101 Oikeuskäytännöstä käy lisäksi ilmi, että yhteisöjen tuomioistuinten on kumoamiskannetta käsitellessään ainoastaan tarkistettava, onko riidanalainen päätös lainvastainen jollakin perustamissopimuksen 173 artiklasta ilmenevällä perusteella, eivätkä ne voi korvata omalla tosiseikkoja koskevalla arvioinnillaan päätöksentekijän arviointia varsinkaan taloudellisista seikoista (asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, 23 kohta). Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeus-

asteen tuomioistuimen on valvoessaan komission nyt esillä olevassa asiassa tekemää arviota ainoastaan tarkistettava tosiseikkojen aineellinen oikeellisuus ja se, ettei harkintavaltaa ole käytetty ilmeisen väärin.

102 Asiakirjoista käy tältä osin ilmi, että komissio on postilaitoksen julkisista palveluvelvoitteista aiheutuvia lisäkustannuksia laskiessaan tehnyt monitahoisen taloudellisen analyysin, joka perustui sekä itsensä postilaitoksen että ulkopuolisten konsulttien laatimiin kahteen tutkimukseen.

103 Riidanalaisesta päätöksestä (ks. edellä 18 kohta) ja nyt vireillä olevassa oikeudenkäynnissä esitetyistä seikoista ilmenee, että postilaitos analysoi tutkimuksessaan 617:n Välimeren alueella vähintään 2 000 asukkaan kunnissa sijaitsevan maaseututoimipaikan toiminnot. Tutkimuksessa verrattiin näiden maaseututoimipaikkojen kuluja (ottamatta huomioon jakelusta aiheutuneita kuluja) niiden toiminnasta johtuviin kiinteisiin kustannuksiin, jotta sekä mahdollisen lisäkustannuksen olemassaolo että määrä olisi voitu määrittää. Tämän analyysin tulos yleistettiin koskemaan koko Ranskan aluetta, ja tällöin osoittautui, että julkisista palveluista aiheutuva lisäkustannus oli 2,782 miljardia FRF.

104 Ulkopuolisten konsulttien tekemästä tutkimuksesta on syytä todeta, että se tehtiin kolmessa Ranskan departementissa eli Jurassa, Marnessa ja Saônessa, joiden katsottiin olevan edustava otos. Lisäkustannukset laskettiin vertaamalla jokaisen maaseututoimipaikan kate-eroa erityisin perustein laskettuun koko maan katteen keskiarvoon (ks. tältä osin edellä 20—23 kohta), ja jos tulos oli negatiivinen, kyseessä oli liikakustannus. Kaikki saman kantonin alueella olevat toimipaikat tutkittiin, ja kantonin tulos saatiin laskemalla yhteen katteet kaikista toimipaikoista. Tulokset yleistettiin sitten koskemaan koko Ranskan aluetta. Ulkopuolisten konsulttien tutkimuksessa päädyttiin siihen, että lisäkustannusten kokonaismäärä maaseudulla on vähintään 2,02 miljardia FRF. Jos lisäksi otetaan huomioon "ongelmallisilla" esikaupunkialueilla ja taantuvilla teollisuusalueilla sijaitsevien toimipaikkojen lisäkustannukset, kokonaismäärä nousee 2,83 miljardiin FRF:iin.

105 Riidanalaisesta päätöksestä käy ilmi, että julkisista palveluista aiheutuvat lisäkustannukset on laskettu kaikista postilaitoksen toiminnoista yhteensä, koska postilaitoksen käytössä ei ole sellaista sisäistä laskentaa, jonka perusteella julkisista palveluista aiheutuneet kustannukset ja menot voitaisiin erottaa kaupallisista toiminnoista aiheutuneista kustannuksista ja menoista. Tästä syystä on perusteltua, että komissio pienensi edellä mainittuja tuloksia 34,7 prosenttiyksiköllä ottaakseen huomioon ne edut, joita postilaitoksen kaupallisille toiminnoille koitui siitä, että maaseudulla oli postitoimipaikkaverkosto. Tämä prosentuaalinen osuus vastaa postilaitoksen kaupallisten toimintojen liikevaihdosta suhteellista osuutta tilikaudella 1993, mukaan lukien vakuutusalaan liittyvät toiminnot, eivätkä kantajat ole kiistäneet tätä suhdelukua. Saatavilla olevat tiedot huomioon ottaen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kokonaislisäkustannusten jakaminen postilaitoksen eri toimintojen kesken kustakin kertyvän liikevaihdon suhteessa oli puolueettomin laskentatapa arvioitaessa niitä lisäkustannuksia, jotka saattoivat liittyä julkisiin palveluihin. Edellä mainitun vähentämisen jälkeen julkisten palvelujen lisäkustannukset arvioitiin 1,82 miljardiksi FRF:ksi. Jos perustaksi otetaan lisäkustannusten vähimmäisarviointi (ks. edellä 104 kohta), julkisiin palveluihin liittyvät lisäkustannukset ovat 1,32 miljardia FRF.

106 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että nojautuessaan tällaiseen tosiseikkoja koskevaan analyysiin komissio on oikeudellisesti riittävällä tavalla osoittanut postilaitokselle aiheutuneen vähintään 1,32 miljardin FRF:n suuruiset lisäkustannukset. Mainitut lisäkustannukset, jotka johtuvat ensisijaisesti kannattamattomien postitoimipaikkojen ylläpidosta maaseudulla, ovat yhteydessä perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin, jotka postilaitoksella on velvollisuus tuottaa, eli velvollisuuteen hoitaa palveluja koko maan alueella ja osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun. Komissio on käyttämällä edellä esitettyjä laskentatapoja verrannut tosiasiallisesti maaseudulla sijaitsevista kannattamattomista toimipaikoista aiheutuneita kustannuksia Ranskan postitoimipaikkojen keskimääräisiin kustannuksiin.

107 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että niillä kantajien esittämillä väitteillä, joiden mukaan laskentatavat olisivat virheellisiä, ei kyetä horjuttamaan komission tekemiä arviointeja.

108 Ensinnäkään viittaukset sellaisiin "vaihtoehtokustannuksiin", "vähimmäiskustannuksiin" tai "viitekatteeseen", joiden alittuessa postilaitoksen kannattaisi sulkea toimipaikka, eivät ole oleellisia. Komissiolla ei asiaa koskevien yhteisön säännösten puuttuessa näet ole oikeutta ottaa kantaa julkiselle yritykselle kuuluvien julkisten palvelutehtävien laajuuteen eli näihin palveluihin liittyvien kustannusten määrään, kansallisten viranomaisten tässä suhteessa tekemien poliittisten valintojen sopivuuteen tai postilaitoksen taloudelliseen tehokkuuteen sille varatulla alalla (ks. tästä vm. aiheesta julkisasiamies Tesauron em. asiassa Corbeau antamaa ratkaisuehdotusta, Kok. 1993, s. I-2548, 16 kohta).

109 Toiseksi sen väitteen osalta, jonka mukaan "verkostosta aiheutuvaa varsinaista epähyötyä" ei ollut otettu huomioon, on pakko todeta, että kantajat eivät ole esittäneet tätä tukevia tosiseikkoja. Näissä olosuhteissa ja koska kantajat eivät myöskään ole vastanneet Ranskan hallituksen tältä osin esittämiin perusteluihin (ks. edellä 93 kohta), tämä väite on hylättävä.

110 Kolmanneksi on todettava, että se seikka, että komissio on vähentänyt kokonaislisäkustannuksia 34,7 prosentilla, joka vastaa postilaitoksen kaupallisten toimintojen liikevaihdon suhteellista osuutta tilikaudella 1993 mukaan lukien vakuutusalaan liittyvät toiminnot (ks. edellä 105 kohta), osoittaa, että kantajien esittämä väite, jonka mukaan julkisista palveluista aiheutuvat lisäkustannukset on arvioitu, ennen kuin postilaitos tuli vakuutusmarkkinoille, ei ole perusteltu.

111 Mitä lopuksi tulee Ranskan kilpailuneuvoston lausuntoon, johon kantajat viittaavat, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että sen perusteella ei voida riitauttaa komission tekemän 34,7 prosentin suuruisen vähennyksen oikeellisuutta (ks. edellä 105 kohta), sillä mainittu lausunto koskee toimintojen jakautumista palvelupisteittäin eikä postilaitoksen eri toimintojen liikevaihtojen jakautumista.

112 Lisäksi on syytä todeta, että kantajat eivät ole osoittaneet, että lisäkustannukset olisi voitu laskea muun tarkemman laskentatavan mukaan tapahtuma-aikana saatavilla olleiden tietojen perusteella.

113 Koska kantajat ovat vain yleisesti kiistäneet komission arviot esittämättä sellaisia seikkoja, joilla nämä arviot voitaisiin asettaa kyseenalaisiksi, on siis edellä esitetyt seikat huomioon ottaen todettava, että kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio olisi julkisista palveluista aiheutuneita lisäkustannuksia arvioidessaan perustanut päätöksensä aineellisesti vääriin tosiseikkoihin tai että se olisi ylittänyt sille tässä asiassa kuuluvan harkintavallan.

114 Ei ole kiistetty, että postilaitoksen vuoden 1990 lain 21 pykälän perusteella saama verotusetu, eli paikallisverotuksen veroperusteen alentaminen 85 prosentilla, on vuonna 1994 ollut määrältään 1,196 miljardia FRF. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tästä syystä, että komissio on perustellusti katsonut, että mainittu verotusetu ei määrältään ylittänyt julkisista palveluista aiheutuneita lisäkustannuksia siinäkään tapauksessa, että perusteena käytettiin vähimmäisarviota, jonka mukaan lisäkustannukset ovat 1,32 miljardia FRF (ks. edellä 106 kohta).

115 Sen vaatimuksen osalta, jonka mukaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on työjärjestyksensä 66 ja 70 artiklan perusteella määrättävä asiantuntijalausunnon hankkimisesta, jotta voitaisiin määrittää, oliko komission käyttämä laskentatapa ja sen tekemät arvioinnit asianmukaisia, on pakko todeta, että kantajat eivät ole esittäneet sellaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin olettaa, että komissio olisi voinut tehdä ilmeisiä arviointivirheitä määrittäessään kyseisiä lisäkustannuksia. Näissä olosuhteissa ei ole aihetta määrätä asiantuntijalausunnon hankkimista, koska kantajalla on näyttövelvollisuus, silloin kun se kiistää sen taloudellisia seikkoja koskevan arvioinnin oikeellisuuden, jonka komissio on tehnyt harkintavaltansa perusteella.

116 Edellä esitetystä kokonaisuudessaan seuraa, että nyt esillä oleva kanneperuste on hylättävä.

Perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan ja 92 artiklan rikkomista koskeva neljäs kanneperuste

117 Nyt esillä oleva kanneperuste jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kantajat väittävät, että 90 artiklan 2 kohdan perusteella ei ollut mahdollista olla soveltamatta perustamissopimuksen 92 artiklassa olevaa kieltoa riidanalaiseen verotusetuun, joka oli myönnetty erotuksetta kaikkiin postilaitoksen toimintoihin. Toisessa osassa kantajat katsovat komission rikkoneen 92 artiklaa, koska se oli laiminlyönyt sen vaikutuksen arvioinnin, joka riidanalaisella verotusedulla oli kilpailuun.

Kanneperusteen ensimmäisen osan tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

118 Väliintulija postilaitos väittää, että kanneperusteen ensimmäinen osa on työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan perusteella jätettävä tutkimatta, koska se oli esitetty vasta kantajan vastauskirjelmässä. Väliintulijan mukaan vastauskirjelmässä oleva esitys, joka koskee perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan väitettyä rikkomista, ei sisällä vain uusia perusteluja. Kannekirjelmässä, jolla asia pantiin vireille, käsiteltiin nimittäin ainoastaan sitä eroa, joka oli tehtävä riidanalaisen verotusedun tavoitteen ja sen vaikutusten välille, eikä niitä 90 artiklan erityismääräyksiä, jotka koskevat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä tehtäviä hoitavia yrityksiä, eikä mainitun artiklan 2 kohdan soveltamisedellytyksiä.

119 Kantajat kiistävät, että kyseessä olisi uusi kanneperuste. Ne väittävät kanteessaan myös viitanneensa perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan rikkomiseen.

120 Kantajat muistuttavat väittäneensä, että komissio oli riidanalaisella päätöksellä soveltanut virheellisesti perustamissopimuksen määräyksiä ja että tämä käsitti myös 90 artiklan 2 kohdan, koska komissio katsoi, ettei kyseinen tuki mainitun artiklan perusteella kuulunut 92 artiklassa määrätyn kiellon soveltamisalaan. Kantajat eivät olleet kanteessaan vedonneet ainoastaan 92 artiklan 1 kohtaan, vaan myös 90 artiklan 2 kohtaan.

121 Lisäksi nyt esillä olevassa asiassa mainitut artiklat ovat kantajien mukaan läheisesti sidoksissa toisiinsa. Tältä osin kantajat nojautuvat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-37/89, Hanning vastaan parlamentti, 20.9.1990 antamaan tuomioon (Kok. 1990, s. II-463) osoittaakseen, että tällä kanneperusteen osalla ainoastaan laajennetaan kanneperusteen toista osaa, joka koskee perustamissopimuksen 92 artiklan rikkomista.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

122 Aluksi on todettava, että komissio ei ole vastustanut tämän kanneperusteen osan tutkittavaksi ottamista.

123 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi kuitenkin työjärjestyksen 113 artiklan perusteella omasta aloitteestaan tutkia, onko kanneperuste jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi. Tästä syystä ei ole tarpeen tutkia kysymystä siitä, voiko väliintulija vaatia tutkimatta jättämistä ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, jos se asianosainen, jonka vaatimuksia väliintulija tukee, ei ole sitä vaatinut.

124 Jotta nyt esillä olevan kanneperusteen osan tutkittavaksi ottamisen edellytykset voidaan tutkia, on muistutettava, että kanteessa on työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selviä ja

tarkkoja, jotta vastaajalla on mahdollisuus valmistella puolustustaan ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on mahdollista ratkaista kanne tarvittaessa ilman muita sitä tukevia tietoja (T-387/94, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok. 1996, s. II-961, 106 kohta ja asia T-56/92, Koelman v. komissio, määräys 29.11.1993, Kok. 1993, s. II-1267, 21 kohta).

125 Tätä asiaa koskien on syytä korostaa, että yhteisöjen tuomioistuimet hyväksyvät kantajan vastauksen antamisvaiheessa sellaisen kanneperusteen esittämisen, jolla nimenomaisesti tai implisiittisesti vain laajennetaan aikaisemmin kanteessa esitettyä kanneperustetta ja joka on läheisesti sidoksissa siihen (em. asia Hanning v. parlamentti, tuomion 38 kohta ja asia 306/81, Verros v. parlamentti, tuomio 19.5.1983, Kok. 1983, s. 1755, 9 kohta).

126 Näin on nyt esillä olevassa asiassa. On nimittäin syytä todeta, että kantajat ovat kanteessaan viitanneet perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohtaan. Ne ovat todenneet kanteessaan, että "on — — varmaa, että niillä tavoitteilla, joita valtion tuella on, ei voida riittävästi perustella tuen myöntämistä yritykselle, vaikka se 'tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja' (perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohta)". Sen kantajien esittämän väitteen osalta, jonka mukaan on tutkittava ainoastaan riidanalaisen tuen vaikutus eikä sen tavoitetta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa lisäksi, että kantajat viittaavat tällä — ainakin implisiittisesti — siihen, että postilaitokselle kuuluvalla velvollisuudella hoitaa palveluja koko maan alueella ja osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun ei voida perustella riidanalaisen verotusedun myöntämistä 90 artiklan 2 kohdan nojalla.

127 Perustamissopimuksen 90 ja 92 artikla liittyvät näet läheisesti toisiinsa nyt esillä olevassa asiassa, koska komissio päätti 90 artiklan 2 kohdan nojalla olla pitämättä kyseistä valtion toimenpidettä 92 artiklan mukaisena valtion tukena.

128 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajan vastauskirjelmässä olevalla, perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan rikkomista koskevalla perustelulla vain laajennettiin aiemmin esitettyä perustamissopimuksen

92 artiklan rikkomista koskevaa kanneperustetta. Kysymys on nimittäin yhdestä kanneperusteesta, joka jakautuu kahteen erilliseen osaan. Tästä syystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajan vastauskirjelmässä esitetty perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan soveltamista koskeva perustelu pysyy kanteessa määritetyn riita-asian rajoissa.

129 Tästä seuraa, että kanneperusteen ensimmäinen osa tutkitaan.

Kanneperusteen perusteltavuus

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

130 Kantajat väittävät kanneperusteen ensimmäisessä osassa, että perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa määrätty poikkeus ei estä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa määrätyn valtion tukea koskevan periaatteellisen kiellon soveltamista.

131 Perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa määrätään kantajien mukaan kilpailusääntöjen soveltamista koskevasta poikkeuksesta. Tästä seuraa, että sitä on tulkittava suppeasti. Tuki voidaan hyväksyä vain silloin kun sen poistamisella estetään julkisten palvelutehtävien hoitaminen. Kantajat toteavat tältä osin, että, toisin kuin väliintulijat antavat ymmärtää, postilaitoksen julkisiin palvelutehtäviin kuuluvat vuoden 1990 lain 2 pykälän mukaan vain kaikenlaisten julkisten postipalvelujen tuottaminen ja lehtien kuljetus sekä jakelu.

132 Kantajat ovat istunnossa väittäneet, että kolmen edellytyksen on täytyttävä, ennen kuin perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa määrättyä poikkeusta voidaan soveltaa. Ensiksikin kyseisen tuen on oltava tarpeen julkisen palvelutehtävän

hoitamiseksi. Toiseksi tuen on oltava asianmukainen ja kilpailua mahdollisimman vähän rajoittava. Kolmanneksi tuen on liityttävä julkisiin palvelutoimintoihin eikä sillä missään tapauksessa saada hyödyttää postilaitoksen kaupallisia toimintoja.

133 Yksikään näistä kolmesta edellytyksestä ei täyty nyt esillä olevassa asiassa. Ensiksi riidanalainen verotusetu ei ole tarpeen sellaisten julkisten palvelutehtävien hoitamiseksi, jotka käsittivät vain postin ja lehtien jakelun. Toiseksi paikallisveron alentaminen 85 prosentilla ei ole paras keino edistää alueellista suunnittelua, koska tämä alentaminen vähentää juuri kuntien tuloja ja koska alueellisesta suunnittelusta on mahdollisesti hyötyä kunnille. Alueellinen suunnittelutarve ja tarve säilyttää postipalvelut maaseudulla oli mahdollista tyydyttää tähän tarkoitukseen paremmin soveltuvin ja täsmällisemmin toimenpitein. Vuoden 1982 lakia soveltamalla olisi näet ollut mahdollista ottaa käyttöön postilaitosta koskeva tukijärjestelmä, ja tällöin syrjivien ja kilpailua rajoittavien verotustoimien toteuttaminen ei olisi ensinkään ollut tarpeen.

134 Kolmannen edellytyksen osalta kantajat väittävät, että komissio ei päätöstä tehdessään ollut voinut vakuuttua siitä, ettei postilaitoksen kaupallisia toimintoja ollut subventoitu ristiin. Kantajat väittävät tältä osin, että komission käyttämä vertaileva menetelmä, jonka mukaan tutkittiin, ylittikö postilaitoksen saama verotusetu määrältään julkisista palveluista aiheutuvat lisäkustannukset, on kiistettävissä perusteidensa osalta. Tässä perustelussa on kaksi oleellista näkökantaa.

135 Koska postilaitoksella ei ole sisäistä laskentaa, on mahdotonta komission tavoin väittää, että kyseisellä verotusedulla katetaan vain julkisista palveluista aiheutuvia lisäkustannuksia. Verotusetu hyödyttää postilaitosta eli kaikkia sen toimintoja ja näin ollen kilpailusääntöjen vastaisesti myös niitä toimintoja, joita sillä on vakuutusalalla. Kantajat korostavat tältä osin, että samat toimipaikat ja sama henkilökunta hoitivat sekä yleishyödyllisiä että kaupallisia palveluja. Lisäksi

oikeuskäytännöstä käy kantajien mukaan ilmi, että tuki, jolla pyritään sellaisten lisäkustannusten kattamiseen, joita postilaitoksen kaltaiselle yritykselle aiheutuu julkisista palveluista, auttaa postilaitosta vapauttamaan muita voimavaroja kaupallisia toimintojansa varten tai ainakin kehittämään näitä toimintoja pienemmin kustannuksin (em. asia Italia v. komissio, 21.2.1991, tuomion 14 kohta).

136 Tämän näkökannan mukaisesti kantajat toteavat, että riidanalainen tuki ei kohdistu vain julkisiin palvelutoimintoihin, kuten yhteisön oikeudessa edellytetään, sillä vuoden 1990 lain 21 pykälän mukaan postilaitoksen veroperusteen alentamiseen 85 prosentilla sisältyvät kaikki sen kustannukset ja liikevaihto, mukaan lukien kaupallisista toiminnoista saatava osa.

137 Toisaalta komission vertailemia tietoja ei todellisuudessa voida verrata toisiinsa, sillä maaseutupostitoimipaikkojen säilyttäminen ei ollut sidoksissa kannattavuusnäkökohtiin, vaan tarpeeseen säilyttää maaseudulla aluesuunnitteluun liittyen "perushallinto". Tästä syystä julkisista palveluista aiheutunut kustannus riippuu ainoastaan poliittisista päätöksistä ja on vain sen kustannuksen suuruinen, jonka yhteiskunta haluaa siihen uhrata.

138 Kanneperusteen toisesta osasta kantajat väittävät ensinnäkin, että riidanalainen verotusetu on perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettu tuki (asia 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg v. korkea viranomainen, tuomio 23.2.1961, Kok. 1961, s. 1).

139 Tutkittaessa tuen suhdetta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaan on arvioitava vain tuen vaikutus kilpailuun eikä sen tavoitetta tai sen muotoa. Tuelle asetettu tavoite ei riitä estämään 92 artiklassa määrätyn valtion tukea koskevan kiellon soveltamista, koska yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tässä viimeksi mainitussa artiklassa "kyseisiä interventioita ei erotella syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan ne määritellään niiden vaikutusten mukaisesti" ja "että tästä syystä

riidanalaisen toimenpiteen mahdollinen verotuksellinen luonne tai sosiaalinen tavoite eivät riitä aiheuttamaan sitä, että 92 artiklan määräystä ei sovelleta" (asia 173/73, Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974, Kok. 1974, s. 709, 27 ja 28 kohta). Tämä koskee kantajien mukaan myös tukea, joka on myönnetty yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle. Tältä osin kantajat viittaavat lisäksi komission hallintokäytäntöön ja yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 57/86, Kreikka v. komissio, 7.6.1988 antamaan tuomioon (Kok. 1988, s. 2855).

140 Tästä seuraa, että riidanalaisessa päätöksessä oli virheellisesti perusteltu postilaitokselle myönnettyä verotusetua sillä seikalla, että tällä oli "velvollisuus hoitaa palveluja koko maan alueella ja osallistua valtakunnalliseen suunnitteluun".

141 Kantajat muistuttavat, että myös ne toiminnot, joita postilaitos kehittää vakuutusalalla, hyötyvät riidanalaisen tuen maksamisesta (ks. edellä 135 kohta). Näin on myös siinä tapauksessa, että veronalennus olisi pienempi, sillä osoitettaessa tuen kuuluvan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ei ole tarpeen näyttää toteen, että se vaikuttaa "oleellisesti" kilpailuun tai jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (em. asia Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990 ja asia 102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988, Kok. 1988, s. 4067). Myös oikeuskäytännöstä ilmenee kantajien mukaan, että silloin kun valtion rahoitustuella vahvistetaan jonkin yrityksen asemaa yhteisön sisäisessä kaupankäynnissä kilpaileviin yrityksiin verrattaessa, tuen on katsottava vaikuttavan näihin viimeksi mainittuihin yrityksiin (asia 730/79, Philip Morris v. komissio, tuomio 17.9.1980, Kok. 1980, s. 2671, 11 kohta).

142 Lopuksi kantajat lisäävät, että pyytäessään Ranskan viranomaisia "toimimaan siten, että postilaitoksen kirjanpito järjestetään noudattaen yhteisön oikeuden sääntöjä, erityisesti olemalla tukematta julkisiin tarkoituksiin liittymättömiä toimintoja",

komissio on yhtäältä myöntänyt, että koska tilinpito ei ollut selkeää, tämä saattaa aiheuttaa ristisubventiota kaupallisten toimintojen hyväksi ja toisaalta, että näillä toiminnoilla voidaan lisäksi osallistua postilaitoksen tarjoamien julkisten palvelujen rahoitukseen.

143 Komissio muistuttaa aluksi, että perustamissopimuksen 92 artikla koskee kaikkia, niin yksityisiä kuin julkisiakin yrityksiä ja kaikkia näiden yritysten tuotannonaloja, ja että ainoa poikkeus tästä tehdään 90 artiklan 2 kohdassa (asia 78/76, Steinike & Weinlig, tuomio 22.3.1977, Kok. 1977, s. 595 ja asia C-387/92, Banco Exterior de España, tuomio 15.3.1994, Kok. 1994, s. I-877).

144 Edelleen aluksi komissio väittää, että sille perustamissopimuksen 93 artiklassa määrätyn menettelyn yhteydessä kuuluva päätösvalta edellyttää välttämättömästi laajan harkintavallan käyttämistä. Kantajat eivät kuitenkaan ole näyttäneet komission ylittäneen tätä valtaa nyt esillä olevassa asiassa.

145 Koska postilaitoksen tehtäviin kuuluu tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, perustamissopimuksen 92 artiklaan ja 90 artiklan 2 kohtaan liittyvästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että varat, jotka on annettu sen käyttöön, jotta se voisi suoriutua tästä tehtävästä, eivät ole perustamissopimuksessa tarkoitettua valtion tukea.

146 Komissio on samaa mieltä kantajien kanssa siitä periaatteesta, jonka mukaan määritettäessä toimenpiteen suhdetta 92 artiklaan, tämän määrittämisen on perustuttava niihin vaikutuksiin, joita toimenpiteellä on kilpailuun, ja katsoo nyt esillä olevassa asiassa noudattaneensa tätä periaatetta.

147 Komissio oli nimittäin tarkistanut, että postilaitokselle myönnetty etu oli kokonaismäärältään pienempi kuin tälle julkisista palvelutoiminnoista aiheutuvat lisäkustannukset, ja tästä syystä tämä etu ei vaikuttanut ristisubvention tavoin. Komission olisi kuulunut vain tarkistaa, ettei postilaitoksen kaupallisia toimintoja suosittu millään julkisella rahoituksella.

148 Komissio muistuttaa tässä yhteydessä, että julkisista palveluista aiheutuneet lisäkustannukset laskettiin niiden todellisen määrän perusteella vähentämällä näiden lisäkustannusten kokonaismäärästä se osuus, jonka oli katsottava vaikuttavan suotuisasti postilaitoksen kaupallisiin toimintoihin.

149 Kantajien esittämä perustelu, jonka mukaan postille myönnetty 1,196 miljardin FRF:n suuruinen verotusetu hyödyttää sen koko toimintaa, on tältä osin merkityksetön, koska julkisista palveluista aiheutuneet lisäkustannukset ovat joka tapauksessa suuremmat eli tässä tapauksessa 2,8 miljardia FRF.

150 Siltä osin kuin kantajat kiistävät sen vertailevan laskentatavan perusteen, jota käytettiin siitä syystä, että sisäistä laskentaa, jonka perusteella julkiset palvelutoiminnot ja kaupalliset toiminnot voitaisiin selkeästi erottaa toisistaan, ei ole olemassa, komissio huomauttaa, että sille ei perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklassa anneta oikeutta asettaa jäsenvaltioille kirjanpidon avoimuutta koskevaa velvollisuutta. Lisäksi käytetty laskentatapa oli ainoa järkevä menetelmä, jonka avulla komission oli mahdollista kohtuullisen ajan kuluessa ja tuohon aikaan saatavissa olleiden tietojen perusteella ottaa kantaa sen käsiteltäväksi saatettuihin valituksiin.

151 Sen kantajien esittämän perustelun osalta, jonka mukaan julkisista palveluista aiheutuva lisäkustannus riippuu poliittisista päätöksistä, komissio vastaa, että sen ei pitänyt eikä se voinut päättää niiden poliittisten valintojen sopivuudesta, jotka Ranskan viranomaiset olivat julkisten palvelujen osalta tehneet koska yhteisössä

tätä asiaa ei ollut yhdenmukaistettu. Jos oletetaan, että Ranskan viranomaiset olisivat katsoneet tarpeelliseksi lisätä maaseutupostitoimipaikkojen lukumäärää valtakunnalliseen suunnitteluun liittyvistä syistä, ne olisivat komission mukaan voineet samanaikaisesti sovittaa julkisen rahoituksen vastaamaan näitä lisäkustannuksia, eikä tämä lisääminen olisi kuulunut 92 artiklan soveltamisalaan.

152 Komissio kiistää kantajien esittämän toteamuksen, jonka mukaan valtakunnallista suunnittelua ja maaseutupostitoimipaikkojen ylläpitoa koskevat tarpeet voidaan tyydyttää sopivimmin ja täsmällisemmin toimenpitein, ja toteaa, ettei sen tehtävänä ole päättää siitä, mikä on paras tapa rahoittaa julkisia palveluja ja asettua tältä osin toimivaltaisten kansallisten viranomaisten asemaan.

153 Komissio katsoo, että vaikka se esitti Ranskan viranomaisille kehotuksen, jonka mukaan postilaitoksen kirjanpitojärjestelmän on tulevaisuudessa oltava avointa, tällä perusteella ei voida päätellä, että komissio olisi myöntänyt ristisubvention olemassaolon.

154 Lopuksi komissio huomauttaa, että viittauksella edellä mainittuun yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Italia v. komissio 21.3.1991 antamaan tuomioon ei ole merkitystä, sillä tässä asiassa tuensaajan ei tarvinnut hoitaa sellaisia julkisia palveluvelvoitteita, joista saatavilla tuloilla olisi voitu korvata julkista rahoitusta.

155 Ranskan hallituksen mukaan tuen mahdolliset kilpailuvaikutukset on tietysti tarpeen ottaa huomioon, mutta erityisen tärkeää on tutkia tuen peruste ja sen tavoite. Ranskan hallitus viittaa edellä mainitussa asiassa Corbeau annetun tuomion 19 kohtaan ja väittää, että koska kysymyksessä olevaa valtion toimenpidettä voidaan perustella perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan nojalla, nyt esillä olevassa asiassa on sitäkin tärkeämpää tarkistaa tämän valtion toimenpiteen tavoite. Se huomauttaa, että postilaitos tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja Ranskan valtakunnallista suunnittelua koskevan politiikan mukaisesti.

156 Tällaisessa asiayhteydessä komission tehtävänä oli Ranskan hallituksen mukaan analysoida toimenpiteen vaikutukset tarkistettuaan ensin, että toimenpiteen tavoite vastaa 90 artiklan 2 kohdassa asetettuja tavoitteita, varmistuakseen siitä, että toimenpide on tarpeellinen kyseisen yleishyödyllisen tehtävän hoitamiseksi ja että sen mahdolliset kilpailuvaikutukset eivät vaikuta kaupankäynnin kehitykseen yhteisön edun vastaisella tavalla. Ranskan hallituksen mukaan komissio oli tutkinut nämä molemmat seikat menettelyn kuluessa.

157 Riidanalaisen verotusedun kilpailuvaikutuksia koskevan analyysin osalta Ranskan hallitus väittää, että todettuaan, että tämä etu oli pienempi kuin ne lisäkustannukset, joita postilaitokselle aiheutuu julkisten palvelutehtävien hoitamisesta, kuten velvollisuudesta huolehtia postipalveluista koko maan alueella, komissio on perustellusti katsonut, että mainitulla edulla ei siirretty valtion varoja kaupallisille toiminnoille.

158 Ranskan hallitus huomauttaa lopuksi, että kantajat tekevät päättelyvirheen väittäessään, että kyseisellä verotusedulla hyödytetään väistämättä postilaitoksen kaupallisia toimintoja, koska hyöty saadaan postilaitoksen kokonaistoimintojen perusteella tehdystä alentamisesta. Vaikka verotusetu olisi määrältään pienempi tai yhtä suuri kuin ei-kaupallisiin toimintoihin kuuluvien postipalvelujen tarjoamisesta aiheutuvat lisäkustannukset, sillä ei hyödytetä kaupallisia toimintoja, olivatpa tämän alentamisen perusteet mitkä hyvänsä.

159 Väliintulija postilaitos yhtyy oleellisilta osin komission ja Ranskan hallituksen esittämiin, perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan soveltamista koskeviin perusteluihin. Se muistuttaa komission todenneen, että riidanalainen veronalennus ei ole suurempi kuin postilaitokselle kuuluvan valtakunnalliseen suunnitteluun liittyvän tehtävän perusteella aiheutuvat kustannukset.

160 Näin tehdessään komissio on postilaitoksen mukaan soveltanut oikein kilpailusääntöjä. Valtakunnallisen suunnittelun käsite ei sitä paitsi ole vieras yhteisön oikeudessa, sillä perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma, tai tukea tietyn talousalueen kehityksen edistämiseen.

161 Postilaitos on katsonut tarpeelliseksi korostaa saamastaan verovapaudesta, että ennen vuoden 1990 lain antamista siihen sovellettiin valtionhallintoa koskevaa verotusjärjestelmää. Tästä seurasi, toisin kuin kantajat antavat ymmärtää, että vuoden 1990 lain vaikutuksesta postilaitos tuli oleellisilta osin yleisen lainsäädännön mukaisen verotusjärjestelmän soveltamisen piiriin.

162 Lopuksi postilaitos muistuttaa, että kantajat ovat myöntäneet olevan täysin ymmärrettävää, että postilaitos saa tiettyjä etuja taloudellisena tukena tai muuten, jos nämä tuet kohdistuvat vain postilaitoksen julkisiin palvelutoimintoihin. Postilaitos väittää tältä osin, että komissio hylkäsi kantajien tekemän valituksen todettuaan nimenomaan, että postilaitokselle myönnetyllä verovapaudella korvattiin niitä lisäkustannuksia, joita sille aiheutui julkisista palveluvelvoitteista.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiassa

163 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava nyt esillä oleva kanneperuste huomioon ottaen ne kantajien esittämät väitteet, jotka koskevat ensinnäkin sen komission esittämän toteamuksen oikeellisuutta, jonka mukaan postilaitokselle myönnetty riidanalainen verotusetu ei perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan perusteella ole perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki siltä osin, kuin sen määrä on pienempi kuin julkisista palveluista aiheutuneet lisäkustannukset, ja toiseksi sitä, onko tuki tarpeen postilaitokselle uskottujen

erityistehtävien hoitamiseksi, sekä kolmanneksi sitä, voiko komissio perustellusti katsoa sen tosiseikan nojalla, että verotusetu on pienempi kuin julkisista palveluista aiheutuvat lisäkustannukset, ettei ollut syytä todeta, että valtion varoja olisi siirretty postilaitoksen kaupallisiin toimintoihin.

164 Perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaan "jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".

165 Perustamissopimuksen 90 artiklasta käy ilmi, että perustamissopimuksen 92 artikla koskee kaikkia, niin yksityisiä kuin julkisiakin yrityksiä ja kaikkia näiden yritysten tuotannonaloja, ja että ainoa poikkeus tästä tehdään 90 artiklan 2 kohdassa (em. asia Steinike & Weinlig, tuomion 18 kohta). Komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan perusteella kuuluva valta harkita tuen soveltuvuutta ulottuu näin myös niihin valtion tukiin, jotka on myönnetty erityisesti sellaisille perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille yrityksille, joiden tehtäväksi jäsenvaltiot ovat antaneet yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisen (em. asia Banco Exterior de España, tuomion 17 kohta). Lisäksi on syytä muistuttaa, että kilpailusääntöjä sovelletaan myös postialalla (yhdistetyt asiat C-48/90 ja C-66/90, Alankomaat ym. v. komissio, tuomio 12.2.1992, Kok. 1992, s. I-565, ja em. asiassa Corbeau annettu tuomio).

166 Kuten jo edellä 114 kohdassa todettiin, ei ole kiistetty, että postilaitoksen verotusetu oli 1,196 miljardia FRF vuonna 1994.

167 Tämä verotusetu on periaatteessa 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki, koska sillä asetetaan postilaitos edullisempaan taloudelliseen asemaan kuin muut verovelvolliset, joiden joukkoon kuuluvat myös kantajien edustamat yhtiöt, vaikkei sillä siirretäkään valtion varoja (em. asia Banco Exterior de España, tuomion 14 kohta).

168 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen käsitteellä tarkoitetaan sellaisia viranomaisten myöntämiä etuja, jotka eri tavoin keventävät niitä kustannuksia, jotka tavallisesti rasittavat yrityksen taloutta (asia C-241/94, Ranska v. komissio, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4551, 34 kohta; asia C-39/94, SFEI ym., tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. I-3547, 58 kohta ja em. asia Banco Exterior de España, tuomion 13 kohta).

169 Jos tuki on luonteeltaan sellainen, että sillä vaikutetaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristetään kilpailua, se on yhteismarkkinoille soveltumaton, ellei perustamissopimuksessa olevista poikkeusmääräyksistä muuta johdu (em. asia Banco Exterior de España, tuomion 15 kohta).

170 Perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa määrätään tällaisesta poikkeuksesta niiden tukien osalta, jotka on maksettu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille (ks. edellä 66—72 kohta).

171 Perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan mukaan nimittäin, että "yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä".

172 Tästä sanamuodosta, erityisesti kohdasta "siltä osin kuin ne [tässä tapauksessa perustamissopimuksen 92 artikla] eivät —— estä yrityksiä hoitamasta —— erityistehtäviä", seuraa, että 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa valtion toimenpidettä voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana silloin, kun samalla voidaan vedota 90 artiklan 2 kohtaan (em. asia Banco Exterior de España, tuomion 14 ja 15 kohta ja samansuuntaisesti julkisasiamies Lenzin asiassa antama ratkaisuehdotus, Kok. 1994, s. I-879, 66 kohta). Vaikka kysymyksessä olisikin 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki, kilpailusääntöjen vaikutus voi kuitenkin tässä tapauksessa olla rajoitettu (asia 66/86, Ahmed Saeed Flugreisen ym., tuomio 11.4.1989, Kok. 1989, s. 803, 56 kohta) siten, että voidaan katsoa, ettei uuden tuen käyttöönottamista koskevaa kieltoa, joka perustuu 92 artiklan ja 93 artiklan 2 ja 3 kohdan soveltamiseen samanaikaisesti, sovelleta.

173 Koska perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa oleva määräys on poikkeus, sitä on syytä tulkita suppeasti. Jotta perustamissopimuksen määräysten soveltamisesta voitaisiin poiketa tämän poikkeusmääräyksen nojalla, pelkästään se ei riitä, että julkinen valta on antanut kyseiselle yritykselle tehtäväksi tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, vaan lisäksi vaaditaan, että perustamissopimuksen määräysten — nyt esillä olevassa asiassa 92 artiklan — soveltamisella estetään tälle yritykselle annetun erityistehtävän hoitaminen ja ettei yhteisön etuun vaikuteta (asia C-179/90, Merci convenzionali porto di Genova, tuomio 10.12.1991, Kok. 1991, s. I-5889, 26 kohta).

174 Jotta voitaisiin tutkia kysymys siitä, onko yhteisön oikeuden vastaista se, että jäsenvaltio myöntää valtion tukea korvatakseen niitä lisäkustannuksia, jotka yritykselle aiheutuvat perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta, kun lisäkustannukset johtuvat yritykselle annetun erityistehtävän hoitamisesta, on palautettava mieleen oikeuskäytäntö, joka koskee perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan sekä 90 artiklan 2 kohdan samanaikaista soveltamista.

175 Tässä suhteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-393/92, Almelo ym., 27.4.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-1477, 46 kohta) myöntänyt, että toisten taloudellisten toimijoiden

kilpailuvapautta voidaan rajoittaa 90 artiklan 2 kohdan perusteella tarvittavilta osin, jotta yritys, jonka tehtäväksi on annettu yleishyödyllisiä tehtäviä, voi hoitaa ne. Yhteisöjen tuomioistuin on tässä suhteessa erityisesti katsonut, että "on otettava huomioon ne taloudelliset olosuhteet, joissa yritys toimii, muun muassa sille aiheutuvat kustannukset ja se lainsäädäntö, erityisesti ympäristöasioissa, jota sen toiminnassaan on noudatettava" (49 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin päätteli tuolloin esillä olleessa asiassa tästä, että yksinostolausekkeen soveltaminen saattoi jäädä 85 ja 86 artiklassa määrättyjen kieltojen ulkopuolelle siltä osin, kuin tähän lausekkeeseen sisältynyt kilpailunrajoitus oli tarpeen kyseiselle yritykselle sen hoitaessa yleishyödyllistä tehtäväänsä.

176 Samaan tapaan yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa asiassa Corbeau antamassaan tuomiossa, että postin keräilyä, kuljetusta ja jakelua koskevan kilpailua rajoittavan yksinoikeuden myöntäminen Belgian postilaitokselle voitiin perustella siltä osin, kuin nämä rajoituksen olivat tarpeen tälle yritykselle uskotun erityistehtävän hoitamiseksi.

177 Tässä viimeksi mainitussa asiassa yhteisöjen tuomioistuin tutki, oliko kilpailusäännöistä tarpeen poiketa, jotta yksinoikeuden haltija olisi voinut toimia taloudellisesti hyväksyttävissä olosuhteissa. Tätä tutkiessaan yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "liikkeelle on lähdettävä oletuksesta, että velvollisuus — — huolehtia palveluista taloudellisesti tasapainoisissa olosuhteissa edellyttää, että kannattavilla aloilla voidaan tukea niitä aloja, jotka eivät ole kannattavia" (17 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tämä on mahdollista vain, jos hyväksytään se, että tiettyjen taloudellisesti kannattavilla aloilla toimivien yrittäjien kilpailumahdollisuuksia rajoitetaan (17 ja 18 kohta).

178 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tätä 85 ja 86 artiklan soveltamista koskevaa oikeuskäytäntöä voidaan mutatis mutandis soveltaa valtion tukeen, ja tästä seuraa, että valtion tuen myöntämiseen ei perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan perusteella voida soveltaa mainitun perustamissopimuksen 92 artiklassa määrättyä kieltoa edellyttäen, että kyseisellä tuella pyritään vain sellaisten

lisäkustannusten korvaamiseen, joita yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle aiheutuu tämän erityistehtävän hoitamisesta, ja että tuen myöntäminen mainitulle yritykselle on tarpeen, jotta se voi huolehtia julkisesta palveluvelvollisuudestaan taloudellisesti tasapainoisissa olosuhteissa (em. asia Corbeau, tuomion 17—19 kohta). Tuen tarpeellisuutta harkittaessa on arvioitava kokonaisuudessaan ne taloudelliset olosuhteet, joissa kyseinen yritys hoitaa sille uskottuja erityisalaan kuuluvia toimintoja ottamatta huomioon niitä mahdollisia etuja, joita se voi saada niiltä aloilta, jotka kuuluvat kilpailun piiriin.

179 Tässä suhteessa asiakirjoista ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyistä seikoista käy ilmi, että vuoden 1990 lain antamista seuranneiden kolmen ensimmäisen vuoden keskiarvon mukaan postilaitos oli suurin piirtein taloudellisessa tasapainossa vasta verojen jälkeen, eli kun riidanalainen verohelpotus otettiin huomioon.

180 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka postilaitoksen kaikki toiminnot sisältyvät näiden tilikausien tuloksiin, koska sellaista sisäistä laskentaa ei ole, jonka perusteella postilaitoksen eri toiminnot voitaisiin erottaa toisistaan, komissio ei ole ylittänyt harkintavaltaansa katsoessaan nyt esillä olevassa asiassa, että riidanalainen verotusetu ei ollut suurempi kuin on perusteltua postilaitokselle kuuluvien julkisten tehtävien hoitamisen turvaamiseksi; näihin tehtäviin kuuluu erityisesti velvollisuus ylläpitää postipalveluja maaseudulla, mistä aiheutuvien lisäkustannusten voidaan olettaa aiheuttavan vastaavansuuruisen tappion postilaitokselle. Sen seikan perusteella, että komissio hyväksyi valtion tuen, joka on pienempi kuin mainitut lisäkustannukset, ei nyt esillä olevassa tapauksessa voida katsoa, että perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohtaa ei voida soveltaa, eikä sen perusteella tämän vuoksi voida katsoa, että perustamissopimuksen 92 artiklaa olisi rikottu.

181 Muutoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tältä osin, että kantajat eivät ole esittäneet seikkoja, jotka tukisivat heidän väitettään, jonka mukaan riidanalainen tuki ei ole tarpeen postilaitokselle kuuluvien julkisten palveluvelvoitteiden hoitamiseksi. Näin ollen riidanalaisen tuen tarpeellisuutta koskeva väite on hylättävä.

182 Asian käsittelyn tässä vaiheessa on syytä tutkia niitä kantajien esittämiä väitteitä, joiden mukaan komission käyttämä laskentatapa on epäasianmukainen. Kantajien mukaan on mahdotonta päätellä, että riidanalaisella verotusedulla ei yhteisön oikeuden vastaisesti hyödytettäisi postilaitoksen kaupallisia toimintoja, koska postilaitoksella ei ole sisäistä laskentaa.

183 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava, onko vertailumenetelmä, jonka mukaan valtion tuen määrää (1,196 miljardia FRF) verrattiin postilaitokselle aiheutuneiden lisäkustannusten määrään (vähimmäisarvion mukaan 1,32 miljardia FRF, ks. edellä 105 ja 106 kohta), asianmukainen, jotta sen perusteella voidaan oikeudellisesti riittävällä tavalla vakuuttua siitä, että mainitulla tuella ei subventoida ristiin postilaitoksen kaupallisia toimintoja. Kuten komissio on perustellusti todennut riidanalaisessa päätöksessään, yhteisön oikeudessa edellytetään, ettei kyseisellä valtion tuella hyödytetä julkisen yrityksen kaupallisia toimintoja.

184 Tässä suhteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa asiakirjoista ilmenevän, että postilaitoksen sisäisessä kirjanpidossa ei ollut erillisiä tilejä sen erityisalaan kuuluville ja siihen kuulumattomille palveluille. Tästä syystä julkisista palveluista aiheutuneet lisäkustannukset laskettiin riidanalaisessa päätöksessä koko postitoiminnan perusteella (ks. edellä 105 kohta).

185 Ei voida kiistää sitä, että jos postilaitoksella tuona aikana olisi ollut tällainen sisäinen laskenta, komissio olisi voinut varmemmin perustein vakuuttua siitä, että ristisubventiota ei ollut olemassa.

186 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että yhteisöjen lainsäätäjä ei ole tähän päivään mennessä antanut sellaista säännöstä, jolla säädettäisiin, että julkisia palvelutehtäviä hoitavilla yrityksillä, joilla on toimintaa myös kaupallisilla aloilla, on velvollisuus pitää sisäistä kirjanpitoa.

187 Toiseksi kilpailusääntöjen käytännön soveltaminen sellaisessa asiassa, josta nyt on kysymys, edellyttää välttämättömästi monitahoisten taloudellisten ja oikeudellisten arviointien tekemistä yhteisön kannalta katsoen (ks. esim. em. asia Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991, 34 kohta). Tästä seuraa, että komissiolle on syytä antaa tietynlaajuinen harkintavalta silloin kun se valitsee sopivinta laskentatapaa vakuuttuakseen siitä, että kaupallisten toimintojen hyväksi ei ole ristisubventiota.

188 Vaikka onkin totta, että valtion tuen myöntäminen yritykselle voi aiheuttaa sen, että viimeksi mainittu vapauttaa muita voimavaroja muiden toimintojen hyväksi (em. asia Italia v. komissio, tuomio 21.3.1991), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että silloin kun on kysymys perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulle yritykselle maksetusta tuesta, mahdollisuutta, että kysymyksessä olisi ristisubventio, ei ole olemassa siltä osin, kuin kyseisen tuen määrä on pienempi kuin mainitussa määräyksessä tarkoitetun erityistehtävän hoitamisesta aiheutuneet lisäkustannukset.

189 Lisäksi on syytä muistuttaa, että edellä 178 kohdassa on katsottu, että menettely, jossa jäsenvaltio myöntää tuen niiden lisäkustannusten korvaamiseksi, joita yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavalle yritykselle aiheutuu tämän erityistehtävän hoitamisesta, ei ole yhteisön oikeuden vastaista edellyttäen, että tuen myöntäminen mainitulle yritykselle on tarpeen, jotta se voi huolehtia julkisista palveluvelvollisuuksistaan taloudellisesti tasapainoisissa olosuhteissa. Tästä seuraa, että vaikka perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan tehokas vaikutus (effet utile) vaarantuisi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on katsottava, että komission nyt esillä olevassa asiassa käyttämä vertaileva menetelmä oli asianmukainen, jotta se voi perustellusti vakuuttua siitä, että valtion tuen myöntämisellä ei aiheuteta yhteisön oikeuden vastaista ristisubventiota.

190 Tässä suhteessa on korostettava, että kantajat eivät ole yrittäneet osoittaa, että kun sekä tuona aikana saatavilla olleet tiedot että yhteisön oikeuden tila otetaan

huomioon, olisi ollut olemassa vaihtoehtoinen ja sopivampi menetelmä sen tarkistamiseksi, ettei postilaitokselle myönnetty verotusetu hyödytä kaupallisia toimintoja. Ne eivät myöskään ole esittäneet sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat komission ylittäneen harkintavaransa asiassa.

191 Sen kantajien esittämän väitteen osalta, joka koskee riidanalaisen veronalennuksen veroperustetta, on syytä todeta, että väite on merkityksetön, sillä kantajat eivät kiistä tämän verotusedun määrää.

192 Niiden kantajien esittämien perustelujen osalta, joiden mukaan julkisista palveluista aiheutuu vain sen verran kuluja, kuin yhteiskunta haluaa niihin uhrata, ja joiden mukaan vuoden 1982 lakia olisi kannattanut soveltaa, riittää, että edellä 108 kohdassa tehdyin tavoin huomautetaan, että komissiolla ei yhteisön asiaa koskevan lainsäädännön puuttuessa ole oikeutta päättää julkiselle yritykselle kuuluvien julkisten palvelutehtävien järjestämisestä ja laajuudesta eikä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tässä suhteessa tekemien poliittisten valintojen sopivuudesta, kuitenkin sillä varauksella, että kyseisen tuen myöntämisellä ei hyödytetä kaupallisilla aloilla harjoitettuja toimintoja ja että maksettu tuki ei ole suurempi kuin on tarpeen kyseiselle yritykselle kuuluvien erityistehtävien hoitamisen turvaamiseksi.

193 Muutoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että päinvastoin kuin kantajat väittävät, sen komission Ranskan hallitukselle osoittaman kehotuksen perusteella, jonka mukaan tämän on tulevaisuudessa parannettava postilaitoksen kirjanpitojärjestelmää, ei voida päätellä, että komissio olisi myöntänyt riidanalaista päätöstä tehdessään, että ristisubventio on olemassa. Vaikka postilaitoksen kirjan-

pitojärjestelmää voidaan tulevaisuudessa parantaa siten, että eri kustannukset saadaan tarkemmin kohdennettua, komissio on kuitenkin perustellusti tuolloin saatavilla olleita tietoja käyttäen katsonut, kuten edellä 183—189 kohdassa on todettu, että riidanalaisen verotusedun myöntäminen ei sisällä ristisubvention vaaraa.

194 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

195 Perustamissopimuksen 92 artiklan rikkomista koskevan kanneperusteen toisen osan osalta on todettava, että kantajien esittämin tavoin on totta, että määritettäessä valtion toimenpiteen suhdetta perustamissopimuksen 92 artiklaan tämän määrittämisen on perustuttava niihin vaikutuksiin, joita sillä on kilpailuun, koska yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että 92 artiklassa tarkoitettuja interventioita ei erotella niiden syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan ne määritetään niiden vaikutusten perusteella (em. asia Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974, 27 kohta).

196 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tätä periaatetta on noudatettu riittävästi nyt esillä olevassa asiassa. Kuten komissio perustellusti on todennut, se ei näet ole ainoastaan riidanalaisen verotusedun tavoitteen perusteella katsonut, että kysymyksessä ei ollut perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettu tuki. Se on sitä vastoin tarkistanut, että verotusetu oli kokonaismäärältään pienempi kuin julkisten palvelutoimintojen harjoittamisesta aiheutuneet lisäkustannukset, joten tämän edun myöntämisen ei voitu katsoa vaikuttavan siten, että kaupallisten toimintojen hyväksi olisi ristisubventoitu.

197 Edellä olevasta seuraa, että perustamissopimuksen 92 artiklan rikkomista koskeva kanneperusteen toinen osa on myös hylättävä.

198 Tästä seuraa, että perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan ja 92 artiklan rikkomista koskeva kanneperuste on hylättävä.

199 Vaikka komissio riidanalaisessa päätöksessä katsoikin — toisin kuin edellä 167—172 kohdassa on katsottu — että kyseinen valtion toimenpide ei perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan perusteella ollut perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtion tuki, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tällainen arviointi ei voi aiheuttaa riidanalaisen päätöksen kumoamista, koska sillä ei ole mitään vaikutusta kyseistä tukea koskevan tutkimuksen lopputuloksen kannalta katsoen (ks. saman suuntaisesti asia T-75/95, Günzler Aluminium v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-497, 55 kohta).

200 Koska yhtäkään kantajien esittämistä kanneperusteista ei ole voitu hyväksyä, kanne on hylättävä perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

201 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja komissio sekä väliintulija postilaitos ovat vaatineet oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

202 Ranskan tasavalta, joka on väliintulijana oikeudenkäynnissä, vastaa työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen kohdan nojalla itse omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kantajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, myös väliintulija postilaitokselle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

3) Ranskan tasavalta vastaa itse omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Vesterdorf Briët Lindh

Potocki Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä helmikuuta 1997.

H. Jung B. Vesterdorf

kirjaaja laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtaja